-DORADCA PODATKOWY

elektroniczny serwis **klientów kancelarii**

AFFLUENTIA
KSIĘGOWOŚĆ PODATKI BADANIA
PODMIOT UPRAWNIONY DO BADAŃ NR 3926

PODATKI

FIRMA

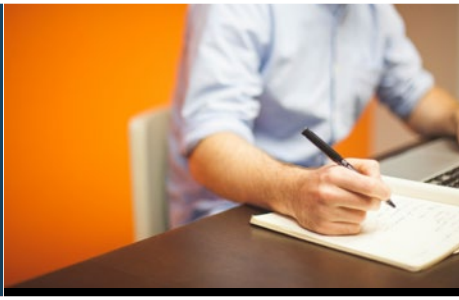

KADRY I UBEZPIECZENIA

SERWIS DOMOWY

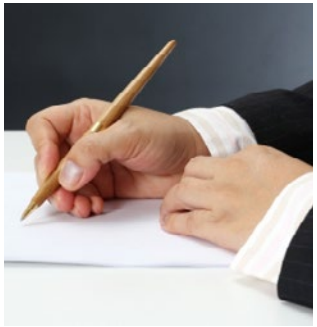

Słowo od doradcy

Drogi Kliencie,

Przed wakacjami parlament stara się przeforsować jak najwięcej potrzebnych aktów prawnych, ale wkrótce „kołowrotek zmian" powinien zwolnić. W bieżącym numerze zwracamy uwagę w szczególności na wprowadzaną konieczność przekazywania przez niektóre podmioty gospodarcze postaci elektronicznej ksiąg podatkowych i dowodów księgowych na żądanie organów podatkowych i organów kontroli skarbowej za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych w postaci tzw. Jednolitego Pliku Kontrolnego.

Poza tym warto przeanalizować istotne zmiany w ustawie Ordynacja podatkowa oraz przesunięcie terminu wejścia w życie ustawy o administracji podatkowej, a także rządowe plany obniżenia CIT dla małych przedsiębiorców z 19% do 15%.

W dziale kadr i ubezpieczeń uwagę Czytelników powinny zwrócić m.in. zakończenie możliwości obchodzenia prawa pracy w postaci tzw. syndromu pierwszej dniówki, nowe zasady delegowania pracowników usług oraz zmiany w refundacji składek i wpłat na PFRON.

W tym numerze radzimy też, co warto wiedzieć przed Wakacjami, i prezentujemy podstawowe założenia przygotowywanego przez rząd programu „Mieszkanie Plus".

Twój Doradca Podatkowy

KANCELARIA EKONOMICZNO-PODATKOWA
„AFFLUENTIA" SP. Z O.O.
ul. Hutnicza 4, 81-963 Gdynia
www.affluentia.pl | biuro@affluentia.pl
tel. 58-620-48-16 | 58-732-17-15

Terminy – **lipiec**

7 – Wpłata podatku dochodowego w formie karty podatkowej za czerwiec.

7 – Wpłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w czerwcu od należności wypłaconych zagranicznej osobie prawnej z tytułów wymienionych w art. 21 ust. 1 ustawy o p.d.o.p.

7 – Wpłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w czerwcu od dochodów z dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych i przekazanie podatnikowi informacji CIT-7.

11 – Wpłata składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FP za czerwiec – osoby fizyczne opłacające składki wyłącznie za siebie.

11 – Złożenie zgłoszenia INTRASTAT za czerwiec.

15 – Wpłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego za lipiec – osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej.

15 – Wpłata składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za czerwiec – pozostali niepubliczni płatnicy składek.

15 – Złożenie informacji podsumowującej (w wersji drukowanej) za czerwiec.

20 – Wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych i od podatkowej grupy kapitałowej.

20 – Wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od dochodów osiągniętych z działalności gospodarczej (w tym liniowego) oraz z umów najmu i dzierżawy.

20 – Wpłata kwot pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od pracowników zatrudnionych na umowę o pracę oraz z tytułu umów zlecenia i o dzieło wypłaconych w poprzednim miesiącu.

20 – Wpłata przez płatników, o których mowa w art. 41 ustawy o p.d.o.f., pobranych zaliczek na podatek dochodowy lub zryczałtowanego podatku dochodowego za czerwiec.

20 – Wpłata ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych za czerwiec.

20 – Wpłata podatku dochodowego od podatników osiągających dochody bez pośrednictwa płatników ze stosunku pracy z zagranicy oraz z emerytur i rent z zagranicy, z tytułu osobiście wykonywanej działalności, np. literackiej, artystycznej.

20 – Wpłata na PFRON za czerwiec.

25 – Deklaracja i rozliczenie VAT oraz akcyzy.

25 – Złożenie informacji podsumowującej (składanej elektronicznie).

PROJEKTY

Co z podatkiem od hipermarketów?

Decyzją posłów do dalszych prac w Komisji Finansów Publicznych trafił rządowy projekt ustawy o podatku od sprzedaży detalicznej.

Zgodnie z tą propozycją przedmiotem opodatkowania będzie miesięczny przychód ze sprzedaży detalicznej, czyli sprzedaży dokonywanej na rzecz konsumentów.

W myśl projektu podatek od sprzedaży detalicznej będzie podatkiem progresywnym. Będą dwie stawki i dwa progi podatkowe: 0,8% od nadwyżki przychodu w przedziale od 17 do 170 mln zł miesięcznie i 1,4% od nadwyżki przychodu ze sprzedaży przekraczającej 170 mln zł miesięcznie.

Podatek od sprzedaży detalicznej ma zacząć obowiązywać od 1 sierpnia 2016 r. ■

INTERPRETACJE

Sprzedaż gotowych posiłków a VAT

Minister Finansów 24 czerwca 2016 r. wydał interpretację ogólną w sprawie opodatkowania sprzedaży gotowych posiłków i dań przez restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne.

Interpretacja dotyczy kwestii stosowania właściwej stawki podatku od towarów i usług dla sprzedaży posiłków i dań przez placówki gastronomiczne na tle art. 41 ust. 2a w związku z poz. 28 załącznika nr 10 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (VAT) oraz § 3 ust. 1 pkt 1 w związku z poz. 7 załącznika do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych, w kontekście kwalifikowania tej sprzedaży jako dostawy towarów lub świadczenia usług w rozumieniu art. 7 i 8 ustawy o VAT.

MF wyjaśnił w niej m.in., że **dla określenia prawidłowej stawki podatku, jaka ma zastosowanie przy sprzedaży posiłków i dań przez placówki gastronomiczne, należy dokonać prawidłowego zaklasyfikowania tej czynności wg PKWiU. Dla uznania, czy dana czynność będzie zaliczona do klasy PKWiU 10.85 – Gotowe posiłki i dania, czy do działu PKWi** 56 – Usługi związane z wyżywieniem, istotne jest, czy oferowane produkty są w pełni przyrządzone i serwowane jako posiłek gotowy do bezpośredniego spożycia, czy też nie są przeznaczone do bezpośredniej konsumpcji – np. są zamrożone lub pakowane próżniowo i etykietowane z przeznaczeniem na sprzedaż.

Fakt oferowania tych produktów osobno bądź w zestawach (np. kanapka mięsna, frytki razem z napojem, czy też tortilla, pieczone ziemniaki razem z napojem), nie ma wpływu na sposób zaklasyfikowania. Dla dokonania prawidłowej klasyfikacji wg PKWiU nie mają wpływu również czynniki takie jak to, czy:

- punkty sprzedaży znajdują się w miejscu ogólnodostępnym,
- w punktach sprzedaży znajdują się stoliki i krzesła,
- dostępne są naczynia i sztućce,
- produkty są przeznaczone do spożycia na miejscu czy na wynos, (np. pakowane w bibułki czy tekturowe pudełka),
- w punktach sprzedaży są: toalety, szatnia, zainstalowana jest klimatyzacja, czy ogrzewanie.

Mając na uwadze powyższe, MF stwierdził, że **posiłki sprzedawane przez różnego rodzaju placówki gastronomiczne, które są przeznaczone do bezpośredniej konsumpcji, nie mogą korzystać z 5% stawki podatku od towarów i usług** na podstawie art. 41 ust. 2a w związku z poz. 28 załącznika nr 10 do ustawy o VAT, ponieważ nie są klasyfikowane w grupowaniu PKWiU 10.85.1. Produkty takie, co do zasady, są opodatkowane 8% stawką podatku na podstawie § 3 ust. 1 pkt 1 w związku z poz. 7 załącznika do rozporządzenia w sprawie stawek VAT, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w tej pozycji załącznika, do których ma zastosowanie podstawowa stawka podatku, której wysokość do 31 grudnia 2016 r. wynosi 23%.■

Posiłki sprzedawane przez różnego rodzaju placówki gastronomiczne, które są przeznaczone do bezpośredniej konsumpcji, nie mogą korzystać z 5% stawki VAT.

PORADY

Jednolity Plik Kontrolny – najważniejsze informacje

Jednolity Plik Kontrolny (JPK, ang. *Standard Audit File-Tax* – SAF-T) jest zbiorem danych, tworzonym z systemów informatycznych podmiotu gospodarczego poprzez bezpośredni eksport danych. Zawiera informacje o operacjach gospodarczych za dany okres, posiada ustandaryzowany układ i format (schemat XML), który umożliwia jego łatwe przetwarzanie – wyjaśnił **resort finansów.**

Doświadczenie innych krajów UE

Wprowadzenie JPK w Polsce było wzorowane na doświadczeniach rozwiązań skutecznie wprowadzonych do systemów prawnych wielu państw UE (m.in. Austria, Belgia, Dania, Holandia, Litwa, Luxemburg, Niemcy, Słowenia, Szwecja, Portugalia, Wielka Brytania).

Struktury logiczne JPK

Opublikowany zestaw 7 struktur obejmuje najważniejsze księgi podatkowe i dowody księgowe. Są to:

- Struktura 1 – księgi rachunkowe – JPK_KR
- Struktura 2 – wyciąg bankowy – JPK_WB
- Struktura 3 – magazyn – JPK_MAG
- Struktura 4 – ewidencje zakupu i sprzedaży VAT – JPK_VAT
- Struktura 5 – faktury VAT – JPK_FA
- Struktura 6 – podatkowa księga przychodów i rozchodów – JPK_PKPIR
- Struktura 7 – ewidencja przychodów – JPK_EWP

Przekazywanie plików JPK

Przekazywanie postaci elektronicznej ksiąg podatkowych i dowodów księgowych na żądanie organów podatkowych i organów kontroli skarbowej odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa, wiarygodności i niezaprzeczalności danych zawartych w księgach.

Podmioty są zobowiązane przekazywać pliki JPK na żądanie organów podatkowych i organów kontroli skarbowej w następujących terminach:

- **od 1 lipca 2016 r. – duże podmioty,**
- **od 1 lipca 2018 r. – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.**

Comiesięczne przekazywanie postaci elektronicznej ewidencji zakupu i sprzedaży (JPK_VAT) odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa, wiarygodności i niezaprzeczalności danych zawartych w księgach.

Obowiązek comiesięcznego przekazywania pliku JPK_VAT (ewidencja zakupu i sprzedaży VAT) będzie obowiązywał od:

- 1 lipca 2016 r. – duże podmioty,
- 1 stycznia 2017 r. – małe i średnie podmioty,
- 1 stycznia 2018 r. – mikro przedsiębiorcy.

Korzyści dla podatników

Podstawowym celem Jednolitego Pliku Kontrolnego jest usunięcie bariery w przekazywaniu danych elektronicznych. Efektem tego będzie skrócenie czasu kontroli, zmniejszenie jej uciążliwości oraz obniżenie kosztów. W wielu przypadkach przekazanie pliku będzie odbywało się wyłącznie w ramach czynności sprawdzających, po których kontrola u podatnika w ogóle nie będzie konieczna. Podatnicy zyskają także nowy mechanizm kontroli wewnętrznej, który pozwoli monitorować pracę służb księgowych. Dodatkowym efektem wprowadzonego rozwiązania może być wykorzystanie struktury zestawienia faktur jako narzędzia w komunikacji między podatnikami. Możliwe stanie się przekazywanie zestawień faktur w formacie XML, których księgowanie będzie mogło być zautomatyzowane.

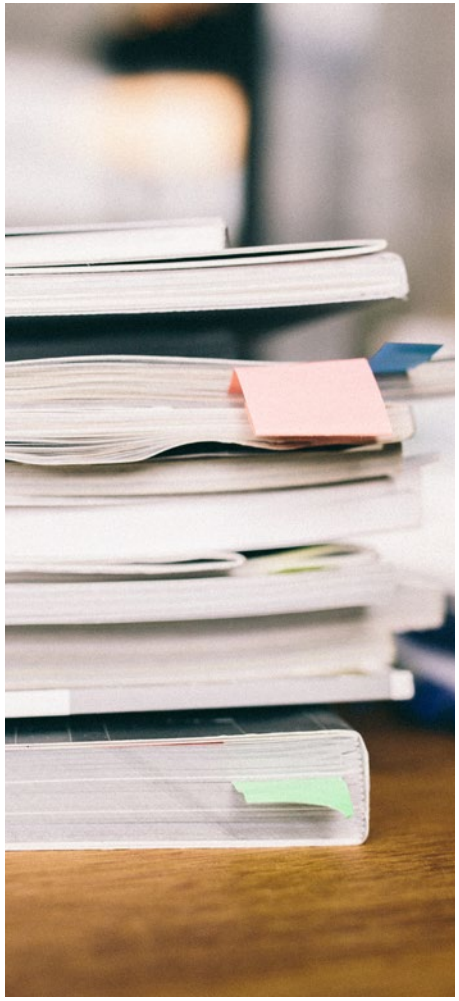

Korzyści dla administracji

Korzyścią dla administracji będzie automatyzacja weryfikacji danych podatkowych. Administracja zyska narzędzie umożliwiające szybkie przeprowadzenie czynności sprawdzających i kontroli. Dostęp do uporządkowanych danych pozwoli na szybkie ustalanie nieprawidłowości oraz przyśpieszy potwierdzanie prawidłowości rozliczeń. Szybkie ustalenie nieprawidłowości pozwoli skuteczniej przeciwdziałać takim zjawiskom jak wyłudzenia VAT czy unikanie opodatkowania.

Dodatkową korzyścią będzie możliwość ujednolicenia procedur sprawdzających i kontrolnych, co powinno przełożyć się na efektywniejsze zarządzanie zespołami realizującymi czynności kontrolne. Nie bez znaczenia będzie też obniżenie kosztów związanych z coraz szerszym stosowaniem dokumentacji w formie elektronicznej. ■

INTERPRETACJE

JPK a podmioty niebędące przedsiębiorcami

Do podmiotów, które nie posiadają statusu przedsiębiorcy prowadzącego księgi rachunkowe przy użyciu programów komputerowych, należy odpowiednio zastosować okres przejściowy, jaki został przewidziany dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Tak wyjaśnił minister finansów w interpretacji ogólnej przepisów prawa podatkowego, wydanej 20 czerwca 2016 r. Wskazano w niej na zasadność stosowania kryteriów zatrudnienia średniorocznego oraz rocznego obrotu netto, o których mowa w art. 104–106 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, także do podmiotów, które nie mają statusu przedsiębiorcy. Zgodnie z interpretacją:

> **Jednolity Plik Kontrolny to zbiór danych, tworzony z systemów informatycznych podmiotu gospodarczego poprzez bezpośredni eksport danych.**

- **okresy przejściowe, jakie przewidziane są w art. 6 ust. 2 ustawy nowelizującej z dnia 13 maja 2016 r. dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, należy odpowiednio zastosować do podatników VAT obowiązanych do prowadzenia ewidencji**, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług, którzy nie mają statusu przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
- **okres przejściowy, jaki został przewidziany w art. 29 ustawy nowelizującej z dnia 10 września 2015 r. dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, należy odpowiednio zastosować do podmiotów, które nie mają statusu przedsiębiorcy** w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Jednolity Plik Kontrolny to zbiór danych, tworzony z systemów informatycznych podmiotu gospodarczego poprzez bezpośredni eksport danych. Zawiera informacje o operacjach gospodarczych za dany okres, posiada ustandaryzowany układ i format (schemat XML), który umożliwia jego łatwe przetwarzanie. ■

PROJEKTY

CIT dla małych przedsiębiorców zostanie obniżony z 19% do 15%?

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, przedłożony przez ministra finansów. Zakłada on, że od 1 stycznia 2017 r. CIT płacony przez małych przedsiębiorców zostanie obniżony.

Zgodnie z proponowanymi regulacjami **niższa stawka podatku obejmie tzw. małych podatników, u których wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym równowartości w złotych 1,2 mln euro.** Rozwiązanie to będzie również dotyczyć podatników rozpoczynających działalność. Preferencyjną stawką podatku nie zostaną objęte podatkowe grupy kapitałowe.

Szacuje się, że z obniżonej 15-procentowej stawki podatku dochodowego od osób prawnych będzie mogło skorzystać ok. 90% podatników CIT, czyli blisko 400 tys. firm.

Nowelizacja ta ma wspierać podatników, dla których utrudnienia w pozyskiwaniu kapitału na inwestycje czy zaburzone warunki konkurencji stanowią główną barierę w prowadzeniu lub rozwijaniu przedsiębiorstwa. Zachowanie większej części dochodu przez małe firmy pozytywnie wpłynie na ich rozwój, umocni pozycję rynkową względem dużych przedsiębiorstw oraz zwiększy ich konkurencyjność. W perspektywie długookresowej rozwiązanie to powinno przyczynić się do przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego Polski i stworzenia sprzyjających warunków do zwiększenia przedsiębiorczości Polaków, w tym zwłaszcza młodych i dobrze wykształconych.

Projekt zawiera także przepisy, które **uniemożliwią skorzystanie z preferencyjnej stawki podatkowej przedsiębiorcom, którzy np. podzielą firmę tylko po to, aby skorzystać z obniżonej stawki CIT.**

Zaproponowano również **doprecyzowanie obecnych przepisów**, tak aby wyeliminować wątpliwości interpretacyjne mogące skutkować unikaniem opodatkowania niektórych dochodów. Przewidziano m.in. zmianę zasad ustalania przychodu z tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółce w zamian za wkład niepieniężny w innej postaci niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część. Planuje się też doprecyzowanie przypadków, w których dochód podatnika podlegającego ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu uznaje się za uzyskany na terytorium Polski. Rozwiązania te stanowią element uszczelnienia prawa podatkowego.

Założono, że ubytek dochodów budżetowych w pierwszym roku obowiązywania regulacji, spowodowany stosowaniem 15% stawki CIT, w wysokości ok. 270 mln zł rocznie, zostanie skompensowany dodatkowymi dochodami wynikającymi z uszczelnienia systemu podatkowego.

Wprowadzenie preferencyjnego opodatkowania w CIT z pominięciem PIT bierze pod uwagę obowiązujące zasady opodatkowania dochodów (przychodów) osiąganych z działalności gospodarczej przez osoby fizyczne. Mogą one korzystać z opodatkowania na zasadach ogólnych, czyli według skali podatkowej: 18% i 32% lub liniowo: 19%, albo według uproszczonych, zryczałtowanych form opodatkowania, tj. ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub karty podatkowej. Podatnicy CIT nie mają takiego wyboru. ■

ORZECZENIA

Stawki akcyzy dla oleju opałowego w przypadku braku złożenia w terminie zestawienia oświadczeń

Preferencyjne stawki akcyzy w przypadku braku złożenia w terminie zestawienia oświadczeń dotyczą jedynie przypadku bezspornego zużycia zakupionego paliwa do celów uprawniających do stosowania stawki preferencyjnej.

2 czerwca 2016 r. został ogłoszony wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE w polskiej sprawie C-418/14 – *ROZ-ŚWIT.* Wyrok ten jest skutkiem wystąpienia do Trybunału Sprawiedliwości UE, na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – przez Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu – z pytaniami prejudycjalnymi. W wyroku Trybunał Sprawiedliwości UE orzekł, że

„Dyrektywę Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej, zmienioną dyrektywą Rady 2004/75/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r., oraz zasadę proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że:

- nie sprzeciwiają się one przepisom krajowym, na podstawie których sprzedawcy paliw są zobowiązani do złożenia w wyznaczonym terminie miesięcznego zestawienia oświadczeń nabywców, według których nabywane wyroby są przeznaczone do celów opałowych, oraz
- sprzeciwiają się one przepisom krajowym, na mocy których w braku złożenia takiego zestawienia w wyznaczonym terminie, do sprzedanego paliwa stosowana jest stawka podatku akcyzowego przewidziana dla paliw silnikowych, podczas gdy zostało stwierdzone, że przeznaczenie tego produktu do celów opałowych nie budzi wątpliwości."

Jak stwierdził resort finansów, w świetle powyższej tezy TSUE – na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązujących do dnia 31 grudnia 2014 r. – w przypadku braku złożenia zestawienia oświadczeń w terminie będzie obowiązywać stawka preferencyjna jedynie w sytuacji bezspornego zużycia zakupionego paliwa do celów uprawniających do stosowania tejże stawki. ■

ZMIANY PRAWNE

Przesunięcie terminu wejścia w życie ustawy o administracji podatkowej

Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o administracji podatkowej wprowadzono zmianę w art. 77 ustawy dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej (Dz.U. poz. 1269, 1513 i 2184 oraz z 2016 r., poz. 394), wskazując, że ustawa ta wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Nowelizacja weszła w życie z dniem 25 czerwca br. i dotyczy tych przepisów ustawy o administracji podatkowej, które jeszcze nie zaczęły obowiązywać. ■

ZMIANY PRAWNE

Rodzaje spraw, które mogą być załatwiane z wykorzystaniem portalu podatkowego

Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 31 maja 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów spraw, które mogą być załatwiane z wykorzystaniem portalu podatkowego wprowadzono zmiany do § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie określenia rodzajów spraw, które mogą być załatwiane z wykorzystaniem portalu podatkowego (Dz.U. poz. 2287).

Nowe przepisy wprowadzają możliwość zgłaszania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych poprzez portal podatkowy pełnomocnictw ogólnych oraz zawiadomień o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa ogólnego z wykorzystaniem portalu podatkowego. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 r. ■

ZMIANY PRAWNE

Teleinformatyczne uszczelnianie VAT

Walka z oszustwami i wyłudzeniami VAT oraz uszczelnienie systemu jego poboru – temu ma służyć obowiązująca już ustawa o szczególnych zasadach wykonywania niektórych zadań z zakresu informatyzacji działalności organów administracji podatkowej, Służby Celnej i kontroli skarbowej.

Nowe przepisy umożliwią stworzenie systemu teleinformatycznego, który będzie wspierał organy administracji podatkowej, Służby Celnej i kontroli skarbowej w zwalczaniu oszustw i wyłudzeń podatku VAT oraz przyczyni się do uszczelnienia systemu poboru tego podatku. Ustawa stanowi spełnienie obietnicy złożonej przez premier Beatę Szydło w exposé, w którym zapowiedziała rozwiązania ograniczające zakres wyłudzeń podatku VAT.

Zmiany służą m.in. ograniczeniu nieprawidłowości w obszarze finansów publicznych i obrotu towarowego. Mają prowadzić do sprawnego wykrywania nadużyć podatkowych i zapobiegać ich powstawaniu. Powinny zapewnić ochronę rynku przez ograniczenie szarej strefy i zmniejszenie luki podatkowej. W wielu krajach należących do OECD wdraża się systemy informatyczne, które wspomagają zmniejszenie luki finansowej w dochodach państwa z tytułu podatków, w tym z VAT.

Określa ono wzory:

1. pełnomocnictwa ogólnego,
2. zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa ogólnego.

Z dniem 1 lipca 2016 r. weszły w życie przepisy dotyczące pełnomocnictwa ogólnego. Pełnomocnictwo ogólne, co do zasady, może zostać złożone wyłącznie w wersji elektronicznej. Dla podatników, którzy zdecydowali o ustanowieniu pełnomocnika ogólnego, dodano nową funkcjonalność na Portalu Podatkowym w części zalogowanej, zakładka „Pełnomocnictwa". ■

WZORY PISM

Wzory w zakresie pełnomocnictwa ogólnego

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie wzoru pełnomocnictwa ogólnego i wzoru zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tego pełnomocnictwa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 r.

Określa ono wzory:

1. pełnomocnictwa ogólnego,
2. zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa ogólnego.

Z dniem 1 lipca 2016 r. weszły w życie przepisy dotyczące pełnomocnictwa ogólnego. Pełnomocnictwo ogólne, co do zasady, może zostać złożone wyłącznie w wersji elektronicznej. Dla podatników, którzy zdecydowali o ustanowieniu pełnomocnika ogólnego, dodano nową funkcjonalność na Portalu Podatkowym w części zalogowanej, zakładka „Pełnomocnictwa". ■

PROJEKTY

Zmiany w centralizacji rozliczeń w VAT 1 sierpnia br.

Jednostka samorządu terytorialnego (np. gmina) będzie musiała poinformować urząd skarbowy, od kiedy rozpocznie rozliczanie wspólnie ze wszystkimi swymi jednostkami organizacyjnymi.

Powinna więc złożyć oświadczenie (wzór jest w załączniku nr 1 do projektowanej ustawy). W takim zgłoszeniu trzeba będzie podać dane identyfikujące te jednostki. Dopiero na podstawie tego dokumentu urząd wykreśli jednostki organizacyjne jako podatników VAT. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany w ustawie Ordynacja podatkowa

Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw wprowadza zmiany do: ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz ustawy z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw.

Zmienione przepisy m.in. **nakładają na podatników obowiązek przesyłania do urzędu skarbowego ewidencji VAT w Jednolitym Pliku Kontrolnym**. **Przepisy regulujące te kwestie wchodzą w życie z dniem 1 lipca 2016 roku**.

Nowelizacja wprowadza również do polskiego prawodawstwa **generalną klauzulę przeciwko unikaniu opodatkowania.** 15 lipca 2016 roku zacznie bowiem w Polsce obowiązywać Dział IIIa Ordynacji podatkowej regulujący przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania.

Zgodnie z tzw. klauzulą przeciwko unikaniu opodatkowania, **czynność dokonana przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisu ustawy podatkowej, nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny (unikanie opodatkowania).** W przypadku czynności prawnej, której forma świadczy o tym, że została przeprowadzona w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, **skutki podatkowe określa się w taki sposób, w jaki powstałby, gdyby transakcja ta została dokonana przez podmiot, który działałby rozsądnie i kierował się zgodnymi z prawem celami innymi niż osiągnięcie korzyści podatkowej sprzecznej z przedmiotem i celem ustawy podatkowej.** Wprowadzenie powyższej regulacji oznacza dla podatników, iż organy podatkowe, jak i organy kontroli skarbowej, prowadząc postępowanie podatkowe lub postępowanie kontrolne, będą analizowały formy prawne dokonanych czynności. Jak wynika z uzasadnienia do projektu nowelizacji, jednym z fundamentów wprowadzanych zmian jest podkreślenie odrębności prawa cywilnego (regulującego większość stosunków społecznych w sferze gospodarczej) od prawa podatkowego. Dzięki takiemu działaniu ustawodawca zamierza kwestionować takie czynności, których złożoność oraz poniesione koszty miały na celu jedynie osiągnięcie znaczącej korzyści podatkowej. W ustawie określono przy tym minimalną wartość potencjalnej korzyści podatkowej dla zastosowania klauzuli - na kwotę **100 000 złotych;** oznacza to, że podatnik, pomimo przeprowadzenia transakcji, której konstrukcja jest niewspółmierna do powszechnych praktyk gospodarczych, nie zostanie obciążony dodatkowymi skutkami podatkowymi wynikającymi z działania klauzuli, jeśli jej wartość w okresie rozliczeniowym lub jednorazowo - w przypadku podatków nierozliczanych okresowo - nie przekroczy wspomnianych 100 000 złotych.

> **„Czynność dokonana przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisu ustawy podatkowej, nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny (unikanie opodatkowania).**

„W rękach" urzędników (już teraz w praktyce wykazujących się bezkarną dowolnością interpretacji przepisów podatkowych) **klauzula ta może być bardzo niebezpiecznym orężem przeciwko dbającym o swoje interesy podatnikom.** Należy podkreślić, iż jak stwierdził np. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 10 lipca 1996 roku, żaden przepis prawa podatkowego ani orzecznictwo, ani też doktryna prawa nie zabraniają podatnikowi wyboru takiego rozwiązania zgodnego z prawem i rzeczywistością, które byłoby dla niego - przy podejmowaniu decyzji gospodarczych bardziej korzystne na gruncie prawa podatkowego. *Wszak istotą działalności gospodarczej jest maksymalizacja zysku, a nie zobowiązań podatkowych.*

Znowelizowana ustawa reguluje także kwestie utworzenia Rady do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania – organu opiniodawczego, mającego za zadanie opiniowanie zasadności zastosowania klauzuli w sprawach indywidualnych oraz wprowadzenie opinii zabezpieczających, pozwalających podatnikom poznanie stanowiska organów podatkowych w zakresie planowanych lub podjętych już transakcji, do których klauzula może zostać zastosowana. Ustawodawca, wprowadzając klauzulę przeciwko unikaniu opodatkowania, dał bowiem podatnikom możliwość uzyskania opinii zabezpieczającej wydawanej na wniosek podatnika przez Ministra Finansów. We wniosku takim podatnik powinien podać wyczerpujący opis czynności, wskazać cele, których realizacji czynność ta ma służyć, wskazać gospodarcze lub ekonomiczne uzasadnienie czynności, określić skutki podatkowe oraz przedstawić własne stanowisko w sprawie. Instytucja opinii zabezpieczającej daje więc możliwość uzyskania przez podatnika potwierdzenia, że jego postępowanie jest zgodne z przepisami podatkowymi. Jednak opłata z tytułu wydania opinii zabezpieczającej jest pięćset krotnie wyższa niż opłata z tytułu wydania interpretacji indywidual-

nej – i wynosi aż 20 000 PLN, Ustawodawca przewidział przy tym dłuższy czas na wydanie opinii zabezpieczającej (6 miesięcy od dnia otrzymania wniosku przez Ministra Finansów) w porównaniu do terminu wydania interpretacji indywidualnej (3 miesiące). W przypadku zajęcia przez organ wydający opinię stanowiska niezgodnego ze stanowiskiem podatnika, będzie on miał możliwość złożenia skargi na opinię zabezpieczającą do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Wydane przez Ministra Finansów opinie zabezpieczające będą w formie „zanonimizowanej" powszechnie udostępnianie, tym samym będą stanowiły źródło informacji na temat traktowania przez administrację podatkową poszczególnych form optymalizacji podatkowej.

Należy zauważyć, iż nie jest to pierwsza próba wprowadzenia do polskiego prawa podatkowego form ograniczania optymalizacji podatkowej, gdyż już w roku 2003 obowiązywała klauzula mająca podobne założenia, jednak została uznana przez Trybunał Konstytucyjny za niespełniającą norm przyzwoitej legislacji. Jednak sama reakcja ustawodawcy na tego typu negatywne zjawiska gospodarcze nie budziła zastrzeżeń Trybunału.

Wprowadzone zmiany w zakresie VAT nakładają **na podatników, począwszy od 1 stycznia 2018 roku**, **obowiązek prowadzenia ewidencji VAT wyłącznie w formie elektronicznej.**

Poza wskazanymi powyżej zmianami, nowelizacja wchodzi w życie z dniem 15 lipca 2016 roku. ■

ORZECZENIA

Zwrot wynagrodzenia pełnomocnika bez VAT

Niezaliczenie do niezbędnych kosztów procesu kwoty VAT doliczonej do ustalonego według norm przepisanych wynagrodzenia adwokata z wyboru jest zgodne z Konstytucją RP – stwierdził **Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt SK 67/13).**

Zdaniem TK, przyjęcie zasady, że podatek od towarów i usług powinien być doliczany w każdym przypadku, gdy sąd przyznaje stronie zwrot kosztów procesu, mogłoby prowadzić do wtórnej niekonstytucyjności zasad zwrotu kosztów postępowania. Zasądzenie przez sąd zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika z wyboru powiększonego o VAT na rzecz strony, która zapłaciła za usługi adwokata w związku z wykonywaniem przez siebie czynności opodatkowanych prowadziłoby do jej wzbogacenia kosztem przeciwnika procesowego. Orzekając o zwrocie kosztów procesu w postępowaniu cywilnym sąd byłby zatem, przy zaaprobowaniu rozwiązania proponowanego przez skarżącego, zobowiązany ustalać na potrzeby rozstrzygnięcia w sprawie incydentalnej, jaką jest orzekanie o kosztach, czy stronie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego w związku z usługami prawniczymi świadczonymi przez adwokata z wyboru. ■

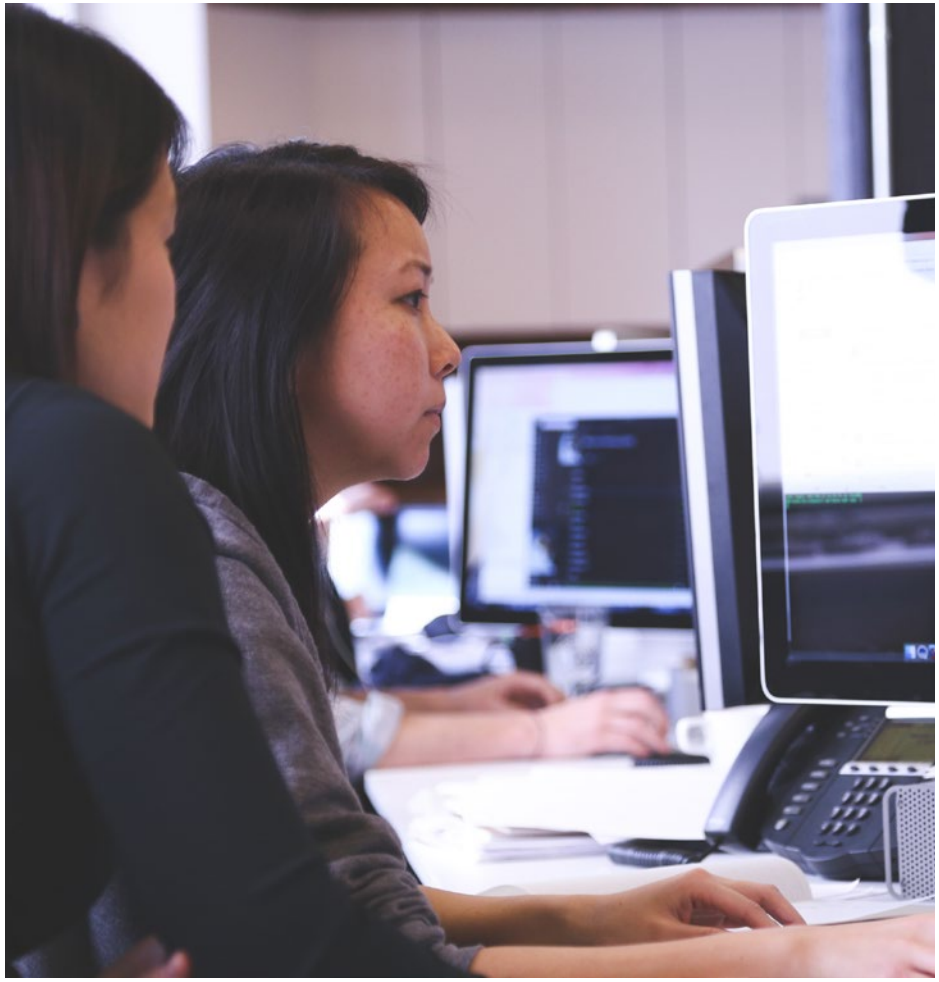

AKTUALNOŚCI

#100zmianDlaFirm

Ponad 100 usprawnień dla firm, głównie mikro, małych i średnich, przewiduje pierwszy pakiet proprzedsiębiorczy, który przedstawił wicepremier, minister rozwoju Mateusz Morawiecki. Proponowane rozwiązania realizują zapowiedzianą w Planie na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju poprawę otoczenia prawnego funkcjonowania przedsiębiorstw.

Propozycje zawarte w pakiecie przewidują:

- bardziej przyjazne relacje na linii państwo-obywatel (reforma procedur administracyjnych),
- mniej uciążliwe kontrole i ochronę przed zmianami interpretacji prawa,
- złagodzenie przepisów prawa pracy wobec małych przedsiębiorców,
- płynną sukcesję jednoosobowych firm,
- łatwiejsze odzyskiwanie długów (pakiet dla wierzyciela),
- ułatwienia w prowadzeniu działalności gospodarczej,
- poddanie szerokiej dyskusji koncepcji spółki dedykowanej start-upom,
- reformę Głównego Urzędu Miar. ■

PROJEKTY

Bardziej elastyczne i przejrzyste koncesje na roboty budowlane i usługi?

Rządowy projekt nowej ustawy o umowach koncesji na roboty budowlane lub usługi ma wprowadzić przejrzyste zasady zawierania umów koncesyjnych, które są zgodne z prawem unijnym.

Propozycja ta wdraża do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 roku w sprawie udzielania koncesji (tzw. dyrektywa koncesyjna). Ustawa zastąpi obowiązującą ustawę z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi.

> **Projekt zakłada, że próg stosowania ustawy, tak jak w zamówieniach publicznych, wyniesie 30 tys. euro.**

Proponowane przepisy wprowadzają szereg zmian, dzięki którym zasady zawierania i realizacji umów koncesyjnych będą prostsze i bardziej przejrzyste. Jest ona szczególnie istotna dla rynku partnerstwa publiczno-prywatnego. Umowy koncesyjne stanowią ponad 2/3 zawartych umów PPP.

Projekt zakłada, że próg stosowania ustawy, tak jak w zamówieniach publicznych, wyniesie 30 tys. euro. Do tej pory takiego progu nie było. Podobnie jak w Prawie Zamówień Publicznych odwołania będą składane do Krajowej Izby Odwoławczej i dalej ewentualnie do sądu powszechnego, co zastąpi obecny tryb administracyjno-prawny (skargę do sądu administracyjnego).

Projekt wprowadza szeroki katalog możliwych zmian umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, w tym m.in. od dawna postulowane prawo interwencji (step-in-right). Chodzi o sytuację, w której koncesjonariusz nie wywiązuje się z zapisów umowy. W takim przypadku udzielający koncesji będzie mógł go zastąpić nowym koncesjonariuszem bez konieczności organizowania postępowania na wybór nowego partnera biznesowego. Taka sytuacja musi być jednak przewidziana na wstępnym etapie realizacji projektu.

Nowością są również trzy tryby wyboru koncesjonariuszy – odpowiedniki, choć w nieco prostszej formie, przetargu ograniczonego, nieograniczonego oraz negocjacji. Dotychczas wybór koncesjonariusza mógł nastąpić jedynie w drodze negocjacji. Oznacza to, że zamawiający nie będą musieli zawsze prowadzić negocjacji, ale w odpowiedzi na zamieszczone przez nich ogłoszenie wykonawcy złożą swoje pisemne oferty.

Z kolei koncesjonariusze nie będą musieli, tak jak dotychczas, wybierać podwykonawców w trybie konkurencyjnym. Takiego obowiązku nie było też przy zwykłych zamówieniach publicznych.

Ustawa ogranicza okres trwania umowy koncesji. Takie rozwiązanie ma zapobiegać ograniczeniu konkurencji w dostępie do rynku. Umowa koncesji może być zawarta na dłużej niż 5 lat tylko wtedy, gdy koncesjonariusz nie jest w stanie odzyskać swoich nakładów w tym terminie.

Projekt zawiera też klauzule społeczne. Zamawiający będą mogli zastrzec, że o zawarcie umowy koncesji mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej lub inni wykonawcy, których statutowym celem jest społeczna i zawodowa integracja osób niepełnosprawnych. Zamawiający będą mogli też określić minimalny procentowy wskaźnik zatrudnienia tych osób u wykonawcy, jednak nie mniejszy niż 30%.

Z udziału w realizacji umów koncesji zostaną wykluczeni przedsiębiorcy, którzy naruszyli obowiązki wynikające z prawa pracy i przepisów o zabezpieczeniu społecznym oraz ochrony środowiska.

Dzięki nowej ustawie powinien zwiększyć się udział małych i średnich firm w wykonywaniu umów koncesji. ■

ZMIANY PRAWNE

Ustawa o efektywności energetycznej

Celem nowej ustawy jest zapewnienie dalszej poprawy efektywności energetycznej polskiej gospodarki oraz realizacji krajowego celu w zakresie efektywności energetycznej na rok 2020, poprzez wdrożenie do polskiego porządku prawnego nowych regulacji Unii Europejskiej.

Stymulowanie inwestycji w nowoczesne, energooszczędne technologie oraz produkty, wzmocni bezpieczeństwo energetyczne-go kraju oraz innowacyjność, efektywność ekonomiczną i konkurencyjność polskiej gospodarki. Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 października 2016 r. Zdaniem resortu energii, w którym powstał projekt ustawy, po jej wejściu w życie poprawi się efektywność energetyczna i innowacyjność polskiej gospodarki. ■

ZMIANY PRAWNE

Europejska usługa opłaty elektronicznej (EETS)

Obowiązująca już nowelizacja ustawy o drogach publicznych oraz ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym wykonuje decyzję Komisji Europejskiej 2009/750/WE w sprawie definicji europejskiej usługi opłaty elektronicznej, czyli *European Electronic Toll Service* (EETS).

EETS to usługa umożliwiająca użytkownikowi drogi elektroniczne uiszczenie opłaty na wszystkich obszarach EETS za pomocą jednego urządzenia pokładowego zamontowanego w pojeździe. W efekcie pobór opłat na drogach krajów UE, na których pobierane są opłaty w formie elektronicznej, w tym w Polsce, zostanie uproszczony, ale nie wpłynie na poziom obowiązujących cen za przejazd drogami w Polsce. Użytkownik drogi będzie mógł zdecydować, czy skorzysta z usług świadczonych przez dostawców EETS, a jeśli tak, to z którym z nich zawrze umowę.

„ Pobór opłat na drogach krajów UE, na których pobierane są opłaty w formie elektronicznej, w tym w Polsce, zostanie uproszczony.

Dla kierowców wdrażane przepisy oznaczają fakultatywną możliwość skorzystania z usługi EETS, nie będzie to więc obowiązek. Nowe regulacje będą stosowane wyłącznie na obszarach, na których istnieją systemy poboru opłat w formie elektronicznej. Obecnie w Polsce są to drogi zarządzane przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad (system viaToll). Przychody uzyskane przez GDDKiA z tytułu opłat uiszczonych przez dostawców EETS, z którymi Generalna Dyrekcja jako podmiot pobierający opłaty zawrze umowy dotyczące świadczenia tej usługi, będą wpływać do Krajowego Funduszu Drogowego. ■

AKTUALNOŚCI

Miliony na dofinansowanie bezpieczeństwa w pracy rozdane

Przedsiębiorcy gremialnie chcą poprawiać bezpieczeństwo w pracy. Już dziś złożone przez nich projekty dotyczące utrzymania zdolności pracowników do pracy pokrywają pełną pulę, blisko 48 mln zł, którą Zakład ma do rozdysponowania w tym roku. ZUS nie zaprzestaje jednak przyjmowania wniosków.

Przedsiębiorcy (płatnicy składek) mogą ubiegać się o wsparcie w ramach trzech rodzajów projektów, które mają podnieść poziom bezpieczeństwa w pracy: inwestycyjnych, doradczych oraz inwestycyjno-doradczych. Poziom dofinansowania, w zależności od wielkości firmy, waha się w przedziale od 20 do 90 proc. i od 40 tys. do 500 tys. zł. Zarezerwowana na ten cel w budżecie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwota wyniosła w tym roku 47,7 mln zł i była wyższa od puli środków z 2015 r. aż o 11 mln zł. Zainteresowanie podniesieniem bezpieczeństwa w pracy przy wsparciu ZUS było jednak wśród przedsiębiorców na tyle duże, że już dziś cała tegoroczna pula pieniędzy została zarezerwowana. Do połowy czerwca do Zakładu wpłynęło już ponad 3 tys. wniosków, tj. niewiele mniej niż w całym 2015 r. Zawarto już 315 umów, a kolejne 120 przeszło pozytywną ocenę ekspertów.

Nie oznacza to, że ZUS wstrzymuje przyjmowanie wniosków o dofinansowanie projektów poprawiających bezpieczeństwo w pracy. Jednak, co niezwykle ważne i na co muszą zwrócić uwagę zainteresowani przedsiębiorcy, finansowanie kolejnych spływających wniosków, które zyskają pozytywną ocenę ekspertów, będzie możliwe dopiero w kolejnym roku. Natomiast sama liczba możliwych do realizacji w przyszłym roku projektów zależy od puli środków, jaką na poprawę bezpieczeństwa w pracy, w budżecie ZUS, uwzględni parlament. ■

Poziom dofinansowania, w zależności od wielkości firmy, waha się w przedziale od 20 do 90 proc. i od 40 tys. do 500 tys. zł.

ZMIANY PRAWNE

Rewolucja w zamówieniach publicznych

Nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw stanowi pierwszy etap przekształcania systemu zamówień publicznych w silny instrument realizacji polityki gospodarczej i społecznej państwa.

Ma ona sprzyjać realizacji „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju". W ustawie, w odniesieniu do tworzenia systemu inteligentnych zamówień publicznych, zapowiedziano: **odejście od kryterium najniższej ceny w przetargach, uwzględnianie kosztów eksploatacji, ułatwienia dla małych i średnich przedsiębiorstw, uwzględnienie punktów za innowacyjność i klauzul społecznych, promocję stabilnych miejsc pracy, preferowanie rzetelnych dostawców.**

Nowelizacja zawiera m.in. przepisy wdrażające dyrektywy 2014/24/UE i 2014/25/UE.

Przewidziano **uproszczenie i uelastycznienie procedur w zamówieniach publicznych,** korzystne dla zamawiających i wykonawców, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorców. Zostanie to zrealizowane m.in. przez lepsze wykorzystanie negocjacji jako sposobu doprecyzowania warunków umów z wykonawcami w celu uzyskania usługi najlepiej odpowiadającej potrzebom zamawiającego oraz zmniejszenie obowiązków formalnych na etapie ubiegania się o udzielenie zamówienia.

W nowelizacji położono **nacisk na promowanie i realne wykorzystywanie pozaekonomicznych celów zamówień publicznych**, takich jak: ochrona środowiska, integracja społeczna czy wspieranie innowacyjności.

Ustanowiono także nowy instrument – **partnerstwo innowacyjne**, które będzie wykorzystywane do nabywania produktów i usług, niedostępnych jeszcze na rynku.

Nowelizacja ma też służyć promowaniu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i zatrudnienia osób defaworyzowanych przez wprowadzenie szerokiej klauzuli społecznej dotyczącej np. niepełnosprawnych.

Ponadto nowe rozwiązania mają zapewnić **lepszy dostęp do rynku małym i średnim przedsiębiorcom** przez np. łatwiejsze udzielanie zamówień w częściach.

W nowelizacji zwrócono uwagę na uproszczenie procedur przy udzielaniu zamówień społecznych oraz niektórych innych usług, np. prawnych, hotelarskich, gastronomicznych, kulturalnych, zdrowotnych przez m.in. podwyższenie progu kwotowego, od którego istnieje obowiązek stosowania pełnego reżimu udzielania zamówień publicznych, a także możliwość zastosowania kryteriów jakościowych takich jak: dostępność, ciągłość i trwałość oferowanych kluczowych usług.

Nowelizacja wprowadza także **obowiązkową komunikację elektroniczną między wykonawcą a zamawiającym**. Ma ona dotyczyć najważniejszych dokumentów w postępowaniu. Przewidziano też sytuacje, kiedy zamawiający będzie mógł odstąpić od tego wymogu przy składaniu ofert. ■

AKTUALNOŚCI

Rusza program #StartInPoland – pakiet instrumentów dla innowacyjnych firm

Prawie 3 miliardy złotych z programu #StartInPoland zostanie zainwestowane w rozwój start-upów w Polsce. Zapowiedział to wicepremier Mateusz Morawiecki.

„To największy program wspierania start-upów w Europie Środkowo-Wschodniej, nowa jakość dla naszych uzdolnionych specjalistów – inżynierów, informatyków czy designerów" - poinformował wicepremier Morawiecki.

15 czerwca ogłoszony został konkurs na program akceleracyjny Scale UP. To pierwszy uruchomiony komponent Start In Poland, jako pilotażowy konkurs realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Posłuży on opracowaniu i przeprowadzeniu programów akceleracyjnych, w których start-upy – nowe spółki technologiczne – będą mogły rozwijać się we współpracy z dużymi przedsiębiorstwami.

Wcześniej ogłoszono tzw. plan Junckera dla przedsiębiorców. Jednym z filarów Planu Inwestycyjnego dla Europy jest Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych (EFIS), w ramach którego Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) udziela preferencyjnego wsparcia zwrotnego. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany ułatwiające wdrożenie tzw. planu Morawieckiego

Wprowadza je nowelizacja ustawy o gwarantowanych przez Skarb państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz niektórych innych ustaw. Ma ona ułatwić realizację „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju", który został przyjęty uchwałą nr 14/2016 Rady Ministrów z 16 lutego 2016 r. W uchwale tej wskazano m.in. główne przedsięwzięcia, które będą realizowane przez ministra rozwoju we współpracy z właściwymi ministrami w ramach Planu.

Zgodnie z nowelizacją, minister właściwy do spraw gospodarki, którym jest obecnie minister rozwoju, ma sprawować nadzór m.in. nad: Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA, niektórymi spółkami Skarbu Państwa zajmującymi się wspieraniem rozwoju gospodarki (m.in. nad Agencją Rozwoju Przemysłu S.A., Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski S.A) oraz Urzędem Zamówień Publicznych. Nadzór nad Bankiem Gospodarstwa Krajowego zostanie także przekazany ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Przewodniczącego i członków Rady Nadzorczej BGK będzie powoływał i odwoływał prezes Rady Ministrów na wniosek ministra rozwoju, a członków poszczególnych ministrów na wniosek szefów resortów, których przedstawiciele wchodzą w skład rady. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany w CEIDG

19 maja 2016 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Dokument ten wprowadza pakiet istotnych zmian w funkcjonowaniu Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Od 1 lipca 2016 r. obowiązują zaś nowe przepisy dot. podpisu elektronicznego i usług zaufania. ■

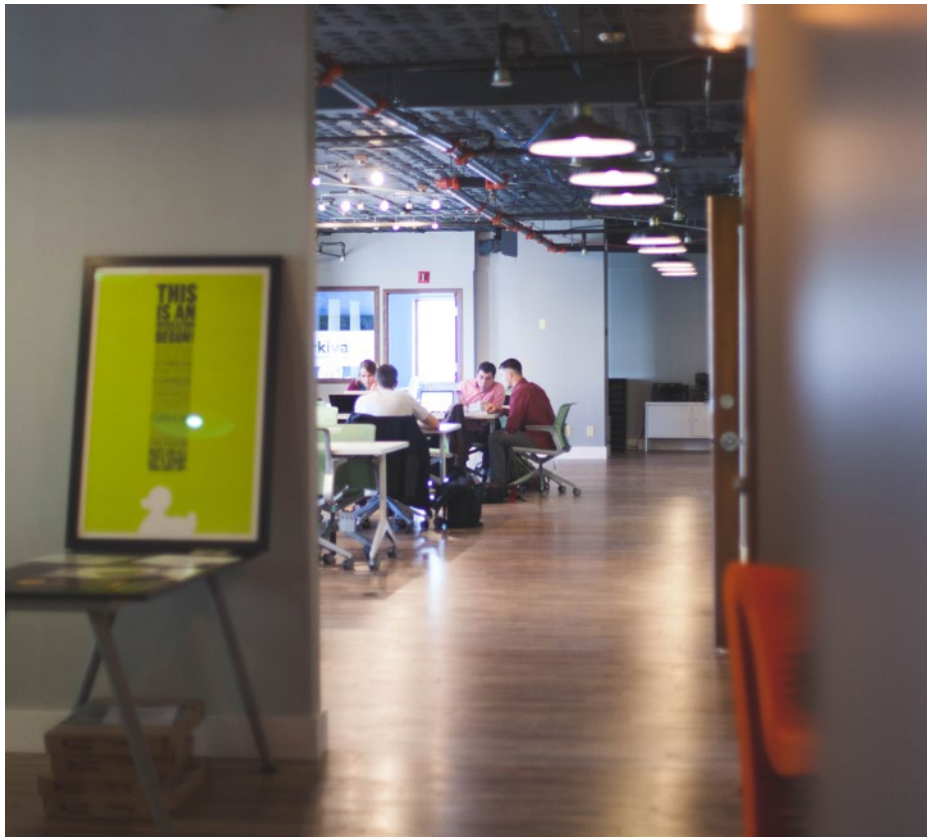

ZMIANY PRAWNE

Dekomercjalizacja szpitali

Minister zdrowia Konstanty Radziwiłł i wiceminister Piotr Warczyński przedstawili zmiany, które zawiera ustawa o zmianie ustawy o działalności leczniczej.

Rezygnacja z przekształceń w przypadku wystąpienia straty netto SPZOZ

Najważniejszą zmianą, która znajduje się w nowych przepisach, jest wykluczenie możliwości przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w spółkę kapitałową w przypadku wystąpienia straty netto SPZOZ.

Ograniczenia w zbywaniu akcji albo udziałów podmiotom prywatnym

Nowelizacja zawiera także ograniczenia w zakresie zbywania podmiotom prywatnym udziałów lub akcji w spółkach Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Zakłada, że podmiot publiczny (czyli jednostka samorządu terytorialnego lub Skarb Państwa) mógłby zbyć udziały albo akcje „swoich" spółek pod warunkiem, że zachowa co najmniej 51% kapitału zakładowego spółki.

Dzięki zachowaniu większościowego pakietu udziałów albo akcji podmioty publiczne utrzymają decydujący wpływ na funkcjonowanie podmiotów leczniczych. Jest to niezbędne ze względu na spoczywającą na nich odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów oraz jakość i dostępność świadczeń.

Zdrowie obywateli priorytetem spółek kapitałowych podmiotów publicznych

Minister Radziwiłł podkreślił, że istniejące spółki już spółki kapitałowe, w których Skarb Państwa, samorząd oraz uczelnia medyczna posiadają ponad 50% udziałów, będą miały charakter misyjny: „spółka w rękach publicznych ma przede wszystkim myśleć o zadaniach wynikających z konstytucji – zapewnieniu opieki zdrowotnej obywatelom, a nie o wyniku finansowym". Poinformował, że nie będą tam wypłacane dywidendy. Zapowiedział również, że podmioty publiczne będą mogły tworzyć nowe SPZOZ-y.

Inne zmiany

Nowelizacja przewiduje, że:

- podmioty tworzące:
- będą miały większy nadzór nad SPZOZ-ami (m.in. powstanie nowy sposób raportowania sytuacji finansowej),
- będą miały więcej czasu na pokrycie straty netto – 9 miesięcy (aktualnie są to 3 miesiące),
- będą mogły przekazać swoje obowiązki i uprawnienia dotyczące SPZOZ-u innemu podmiotowi;
- podmioty lecznicze (SPZOZ-y):
- będą współpracować z Policją w ramach poszukiwania osób zaginionych,
- zostaną zwolnione z obowiązku posiadania ubezpieczenia z tytułu zdarzeń medycznych;
- jednostki samorządu terytorialnego będą mogły finansować świadczenia zdrowotne (do tej pory mogły finansować inwestycje, aparaturę medyczną oraz programy profilaktyczne). ■

ZMIANY PRAWNE

Delegowanie pracowników

Zagwarantowanie odpowiedniej ochrony pracowników delegowanych w ramach świadczenia usług oraz rozszerzenie zadań Państwowej Inspekcji Pracy (PIP) – to najważniejsze zmiany wprowadzone ustawą z 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług. Jej przepisy weszły w życie 18 czerwca br.

Geneza przyjęcia ustawy

Wprowadzenie nowych regulacji dotyczących delegowania pracowników związane było z koniecznością wdrożenia przez wszystkie państwa członkowskie dyrektywy 2014/67/UE. Termin implementacji upłynął w dniu 18 czerwca br.

Ustawa w szczególności określa zasady:

- ochrony pracowników delegowanych na i z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- kontroli przestrzegania przepisów o delegowaniu pracowników,
- współpracy PIP z właściwymi organami innych państw członkowskich dotyczącej delegowania pracowników,
- transgranicznego egzekwowania administracyjnych kar pieniężnych lub grzywien administracyjnych.

Warunki zatrudnienia

Ustawa o delegowaniu pracowników ma przede wszystkim umożliwić egzekwowanie minimalnych warunków zatrudnienia w państwie członkowskim, w którym realizowane są usługi świadczone przez pracodawców delegujących.

Zgodnie z przepisami pracodawca delegujący pracownika do Polski musi zapewnić mu warunki nie gorsze niż określone w Kodeksie pracy oraz innych przepisach regulujących prawa i obowiązki pracowników. Dotyczy to m.in.: minimalnego wynagrodzenia za pracę, wysokości wynagrodzenia i dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych, norm i wymiaru czasu pracy, urlopu wypoczynkowego czy bezpieczeństwa i higieny pracy.

Poprawa dostępu do informacji

PIP zobowiązana jest prowadzić i aktualizować – w języku polskim i co najmniej jednym innym języku oficjalnym UE – stronę internetową, zawierającą informacje dot. warunków zatrudnienia i wskazującą na przepisy prawne, które muszą być stosowane do pracowników delegowanych na terytorium Polski. Na stronie opisana jest też procedura składania skarg i dochodzenia roszczeń ze stosunku pracy. Strona ta dostępna jest pod adresem: http://www.biznes.gov.pl/delegowanie

Solidarna odpowiedzialność

Ustawa reguluje kwestię solidarnej odpowiedzialności wykonawców i podwykonawców realizujących usługę w Polsce. Oznacza to, że **firma/wykonawca, dla którego pracodawca delegujący jest podwykonawcą, będzie odpowiadał wobec pracownika delegowanego za zaległe wynagrodzenie**. Pracownik będzie więc mógł się domagać jego wypłacenia nie tylko u swojego pracodawcy, ale także u polskiego wykonawcy (nawet z pominięciem swojego pracodawcy). Ma to przeciwdziałać nadużyciom wobec pracowników delegowanych do Polski.

Zadania Państwowej Inspekcji Pracy

PIP zobowiązano do przeprowadzania kontroli prawidłowości delegowania pracowników do Polski. Chodzi np. o ustalenie, czy pracodawca delegujący pracownika do naszego kraju rzeczywiście prowadzi znaczną działalność w innym państwie członkowskim i czy delegowanie pracownika ma charakter tymczasowy.

PIP będzie miała 25 dni roboczych na udzielenie odpowiedzi na wnioski organów państw członkowskich dotyczące delegowania pracowników, chyba że strony uzgodnią krótszy termin. W przypadkach szczególnie pilnych PIP ma udzielić odpowiedzi niezwłocznie, ale nie później niż w ciągu 2 dni roboczych (dotyczy to próśb o informacje zawarte w krajowych rejestrach).

PIP ma również współpracować z organami państw członkowskich (np. będzie informować o warunkach zatrudnienia pracowników delegowanych do Polski), a także powiadamiać pracodawców delegujących pracowników z terytorium RP o ewentualnych decyzjach w sprawie nałożenia na nich administracyjnej kary pieniężnej lub grzywny administracyjnej czy o wnioskach o egzekucję takich kar lub grzywien. ■

PROJEKTY

Konsultacje społeczne nt. paszportu usługowego w UE

Komisja Europejska prowadzi konsultacje społeczne w sprawie projektu wprowadzenia „paszportu usługowego". Projekt ma na celu wyeliminowanie barier regulacyjnych w sektorach budownictwa i usług dla biznesu oraz zidentyfikowanie potencjalnych działań prowadzących do usuwania barier w sektorze ubezpieczeń.

Wprowadzenie „paszportu usługowego" zostało zapowiedziane w Strategii Jednolitego Rynku KE (opublikowanej w październiku 2015), która jako jeden z głównych celów wskazywała podjęcie działań zmierzających do dalszego rozwoju jednolitego rynku usług.

Na stronie Komisji Europejskiej znajdą Państwo odpowiedni kwestionariusz, jak również dodatkowe informacje na temat inicjatywy. Konsultacje potrwają przez 12 tygodni (do 26 lipca włącznie). Wkład Państwa, a także innych zainteresowanych stron, które uważają Państwo za właściwe dla tej tematyki, będzie mile widziany. Da to możliwość zaprezentowania Komisji Europejskiej punktu widzenia różnorodnych podmiotów związanych z tą tematyką. Dlatego zachęcamy Państwa do bezpośredniego udziału w konsultacjach i przesyłania tej informacji innym zainteresowanym podmiotom. ■

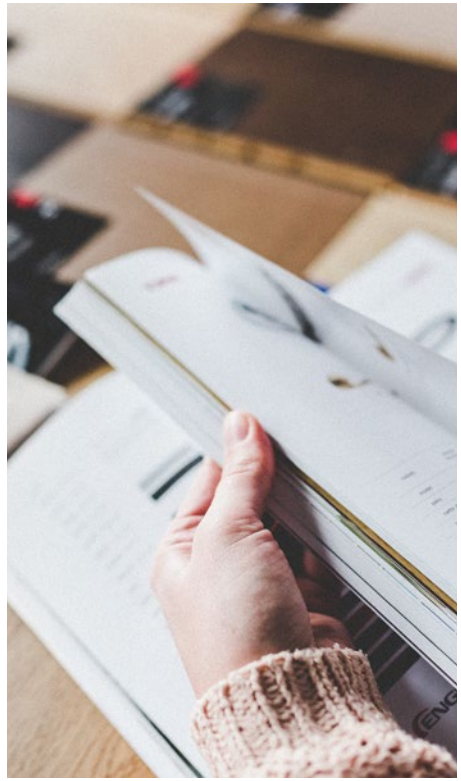

PROJEKTY

Kształcenie zawodowe do poprawki

Szefowa MEN zapowiedziała m.in.: stopniowe wprowadzanie dualnego systemu kształcenia, włączanie pracodawców w proces kształcenia i egzaminowania, powołanie II-stopniowej szkoły branżowej oraz utworzenie Korpusu Fachowców i specjalnego Funduszu Rozwoju Edukacji Zawodowej (FREZ).

Obecny model kształcenia zawodowego w systemie edukacji nie spełnia swojej funkcji. Wymagania edukacyjne w stosunku do dużej grupy uczniów technikum są zbyt wysokie. Potwierdzają to dostępne dane: **1 na 10 uczniów technikum nie zamierza przystąpić do matury, co 2 uczeń nie zdaje matury, 1 na 4 uczniów technikum nie przystępuje do niej w ogóle, a co 3 uczeń technikum nie zdaje egzaminu zawodowego.**

Priorytetem działań MEN w obszarze kształcenia zawodowego jest aktywne włączenie pracodawców w proces kształcenia i egzaminowania. Takie działania możliwe będą dzięki m.in.: tworzeniu nowych zawodów oraz podstaw programowych; opracowywaniu programów nauczania dla zawodu (we współpracy ze szkołami) z uwzględnieniem umiejętności absolwenta dostosowanych do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy; realizację procesu kształcenia praktycznego uczniów (we współpracy ze szkołą i centrum kształcenia praktycznego); doposażaniu szkół/centrów kształcenia praktycznego w nowoczesną bazę techno-dydaktyczną; wsparciu kadrowemu szkół oraz zaangażowaniu pracowników przedsiębiorstwa w kształcenie praktyczne uczniów.

Zmianie musi ulec także struktura kształcenia zawodowego. Będzie ona polegała na utworzeniu **II-stopniowej szkoły branżowej.** Po ukończeniu I stopnia i po zdaniu egzaminu z jednej kwalifikacji absolwent uzyska dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Będzie on przygotowany do podjęcia pracy lub kontynuowania kształcenia w szkole II stopnia. Po ukończeniu szkoły branżowej II stopnia i po zdaniu egzaminu z drugiej kwalifikacji absolwent uzyska wykształcenie średnie zawodowe i dyplom technika. Absolwent szkoły branżowej II stopnia z tytułem technika może przystąpić do matury zawodowej oraz kontynuować kształcenie na wyższych studiach zawodowych w branży, w której uzyskał tytuł technika. Co najmniej 50% zajęć w szkole branżowej będzie przeznaczone na kształcenie zawodowe. W proponowanej strukturze pozostaje technikum działające na dotychczasowych zasadach, z maturą na poziomie podstawowym lub rozszerzonym oraz dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe.

Ministerstwo edukacji proponuje też utworzenie **„Korpusu Fachowców" – wysokiej klasy specjalistów pozyskanych z przedsiębiorstw.** Dodatkowo utworzony zostanie portal edukacyjno-zawodowy na poziomie województwa, który będzie odpowiedzią na brak informacji dotyczącej potrzeb oraz możliwości w zakresie kształcenia praktycznego u pracodawców, zarówno po stronie szkoły, jak i pracodawcy. ■

PROJEKTY

Kształtowanie wynagrodzeń osób kierujących spółkami publicznymi

Projekt ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami ma zapewnić przejrzyste, jednolite zasady kształtowania wynagrodzeń członków organów zarządzających i organów nadzorczych, a także wybranych postanowień umów zawieranych z członkami organów zarządzających w spółkach handlowych z udziałem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz państwowych i komunalnych osób prawnych.

Przewidziano m.in. powiązanie wysokości wynagrodzenia członków organów zarządzających z bieżącą sytuacją spółki, jej wielkością oraz skalą prowadzonej działalności, a tym samym skalą ponoszonej odpowiedzialności.

Zasady kształtowania wynagrodzeń członków organów zarządzających będą określane uchwałą walnego zgromadzenia danej spółki. Co do zasady, wynagrodzenie całkowite członka organu zarządzającego będzie składało się z określonej kwotowo części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe, oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki. Część stała wynagrodzenia miesięcznego członka organu zarządzającego uzależniona od skali działalności spółki, w szczególności wartości jej aktywów, osiąganych przychodów i wielkości zatrudnienia.

Część zmienna wynagrodzenia członka organu zarządzającego, stanowiąca wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki, będzie uzależniona od poziomu realizacji celów zarządczych. Wagi celów zarządczych, a także obiektywne i mierzalne kryteria ich realizacji i rozliczania będą ustalane dla poszczególnych lub wszystkich członków organu zarządzającego.

Ponadto projekt zakłada, iż fakultatywnie wypłata wynagrodzenia uzupełniającego będzie mogła być uzależniona od terminu, nie dłuższego niż 36 miesięcy i warunków, w szczególności powodujących utratę prawa do otrzymania wynagrodzenia w całości albo w części, jeżeli w oznaczonym w umowie terminie zajdą okoliczności mające wpływ na realizację określonych w umowie celów zarządczych.

Zakłada się również, dopuszczalność odpraw, w wysokości nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej dwunastu miesięcy przed rozwiązaniem tej umowy cywilnoprawnej.

Projekt odnosi się również do likwidatorów spółek, dla których wynagrodzenie będzie wynosić ½ wynagrodzenia zasadniczego członka organu zarządzającego, uzależnionego m.in. od wielkości spółki. W przypadku zakończenia likwidacji w założonym harmonogramie, przysługiwać będzie premia likwidacyjna na koniec procesu.

Proponuje się również określenie wynagrodzenia członków rad nadzorczych. Projekt uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń dotyczący członków organu nadzorczego będzie określał wysokość wynagrodzenia miesięcznego w tym organie, w wysokości nie przekraczającej iloczynu podstawy wymiaru oraz mnożnika od 0,5 do 2,75, zależnie od skali działalności spółki. Ponadto zgodnie z projektem uchwała w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń dotyczący członków organu nadzorczego będzie mogła przewidywać podwyższenie wynagrodzenia członków organu nadzorczego do 10% w stosunku do wskazanej wyżej wysokości, ze względu na funkcję pełnioną w organie nadzorczym spółki lub uczestnictwo w funkcjonującym w jego ramach komitecie. ■

„Część stała wynagrodzenia miesięcznego członka organu zarządzającego uzależniona od skali działalności spółki, w szczególności wartości jej aktywów, osiąganych przychodów i wielkości zatrudnienia. Część zmienna, za rok obrotowy spółki, będzie uzależniona od poziomu realizacji celów zarządczych.

PROJEKTY

Minimalne płace w sektorze zdrowia?

Minister Radziwiłł przedstawił propozycje systemowych rozwiązań gwarantujących minimalne wynagrodzenie pracownikom medycznym służby zdrowia.

Zgodnie z projektem minimalne wynagrodzenie zasadnicze będzie stanowiło iloczyn kwoty bazowej i współczynnika określonego w załączniku do ustawy. W okresie przejściowym – tj. do 31 grudnia 2021 r. – kwota bazowa została ustalona na poziomie 3900 złotych brutto (co odpowiada wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2015 r. ogłoszonego w komunikacie prezesa GUS z 9 lutego 2016 r.).

Docelowo – czyli od 1 stycznia 2022 r. – kwotę bazową będzie stanowiła równowartość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego (w rozumieniu art. 1 pkt 3a ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę) w poprzednim roku. Takie rozwiązanie wprowadzi mechanizm corocznej automatycznej waloryzacji minimalnych kwot wynagrodzeń zasadniczych określonych w projekcie ustawy.

Zgodnie z projektem ustawy **docelowe minimalne wynagrodzenia zasadnicze brutto** będą wynosić:

- dla lekarzy ze specjalizacją: 4 800 zł;
- dla lekarzy bez specjalizacji: 3 980 zł;
- dla pielęgniarek i położnych z tytułem magistra ze specjalizacją: 3 216 zł;
- dla pielęgniarek i położnych bez specjalizacji: 2 400 zł;
- dla techników medycznych i pokrewnych: 2 400 zł. ■

ZMIANY PRAWNE

Od 1 września koniec syndromu pierwszej dniówki

Nowelizacja Kodeksu pracy, likwidująca tzw. syndrom pierwszej dniówki, przewiduje, że pracodawca będzie miał obowiązek podpisania z pracownikiem umowy przed dopuszczeniem go do pracy. Nowe przepisy wejdą w życie 1 września 2016 r.

Jak było dotychczas?

Obecnie umowa może być dostarczona pracownikowi do końca pierwszego dnia pracy. Przepisy pozwalają bowiem pracodawcy na dopełnienie formalności związanych z umową do końca pierwszego dnia pracy. Pozwala to na ich odwlekanie, a w przypadku kontroli - na tłumaczenie, że pracownik jest zatrudniony dopiero pierwszy dzień, zatem ustawowy termin zawarcia umowy jeszcze nie minął (tzw. syndrom pierwszej dniówki).

Jak będzie po zmianach?

Zmiana ma zapobiec powyższym praktykom, a pracownikom pozwoli na korzystanie z pełni praw pracowniczych od początku pracy.

Z chwilą, gdy nowelizacja wejdzie w życie, **pisemna umowa o pracę lub pisemne potwierdzenie ustaleń związanych z zawarciem umowy o pracę będzie musiało być wręczone pracownikowi jeszcze przed dopuszczeniem go do pracy.** Drugi egzemplarz musi posiadać pracodawca.

Za brak pisemnego potwierdzenia warunków umowy przed dopuszczeniem pracownika do pracy, pracodawcy grozić będzie nadal **kara grzywny**. Pozostanie ona w niezmienionej wysokości – to jest **od 1 do 30 tys. zł**, tylko że łatwiej będzie inspektorom udowodnić nielegalne zatrudnienie.

Co zyska na zmianach pracownik?

Posiadanie pisemnej umowy o pracę albo pisemnego potwierdzenia podstawowych ustaleń związanych z zawarciem umowy o pracę w formie innej niż pisemna przed dopuszczeniem do pracy ułatwi pracownikom dochodzenie przysługujących im świadczeń i uprawnień ze stosunku pracy, a także korzystanie z ochrony gwarantowanej przez przepisy ubezpieczeń społecznych.

Jak zmiany wpłyną na skuteczność kontroli PIP?

Państwowa Inspekcja Pracy zyska bardziej efektywne narzędzie do skutecznej kontroli w zakresie legalnego zatrudniania pracowników. Kara grzywny pozostanie w niezmienionej wysokości – to jest od 1 do 30 tys. zł, tylko pracodawca nie będzie już mógł się tłumaczyć, że pracownik jest zatrudniony pierwszy dzień. ■

ZMIANY PRAWNE

Ochrona miejsc pracy i roszczeń kadry

Ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy oraz ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy ma na celu dostosowanie ustawy do Prawa restrukturyzacyjnego z 15 maja 2015 r., które weszło w życie 1 stycznia br.

Krótka, licząca 3 artykuły nowelizacja, obowiązuje od 25 czerwca br.

Zmiana ma na celu dostosowanie ustawy do stanu prawnego związanego z wyodrębnieniem uregulowań dotyczących postępowania upadłościowego i postępowań restrukturyzacyjnych do oddzielnych aktów prawnych. W związku z tym nowelizacja zastępuje odwołania do przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze odwołaniami do ustawy – Prawo upadłościowe.

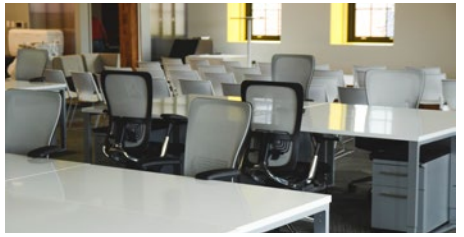

Ponadto koryguje ona przepis upoważniający do wydania rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw pracy poprzez odesłanie do właściwego przepisu ustawy. ■

AKTUALNOŚCI

Propozycja wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r.

Rada Ministrów przyjęła propozycję wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r., przedłożoną przez ministra rodziny, pracy i polityki społecznej.

Rząd proponuje, aby minimalne wynagrodzenie za pracę w 2017 r. wynosiło 2 000 zł brutto. Oznacza to wzrost o 8,1% (150 zł) w stosunku do 2016 r. (obecnie pensja minimalna to 1 850 zł brutto). Kwota ta stanowiłaby 47,04% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na 2017 r.

Taką propozycję rząd przedstawił Radzie Dialogu Społecznego do 15 czerwca br. ■

PROJEKTY

Poprawa leczenia onkologicznego?

Resort zdrowia zaproponował modyfikację tzw. pakietu onkologicznego.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zmierza do zmniejszenia pewnych obciążeń sprawozdawczych, które w wyniku odpowiednio długiej praktyki stosowania modyfikowanych przepisów, okazały się niespełniające celu, w jakim przepisy te zostały wydane. Do tego typu zmian zalicza się rezygnację z obowiązku przekazywania danych charakteryzujących onkologiczne listy oczekujących. Część tych danych jest już i tak przekazywana do Narodowego Funduszu Zdrowia w odrębnym trybie, a inne mają w ocenie projektodawcy niewielki walor informacyjny.

Dodatkowo projektowane zmiany przepisów zmierzają do uelastycznienia wydawania karty DiLO poprzez umożliwienie jej wydania przez lekarza udzielającego ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych, który stwierdził podejrzenie nowotworu. Zmianą racjonalizatorską jest również rezygnacja ze wskaźnika rozpoznawania nowotworów oraz rezygnacja ze związanego z kartą DiLO obowiązku zgłaszania do Krajowego Rejestru Nowotworów rozpoznania nowotworu złośliwego przez lekarza udzielającego świadczeń ambulatoryjnej opieki specjalistycznej lub świadczeń szpitalnych. ■

AKTUALNOŚCI

Przegląd emerytalny czas zacząć

Rusza przegląd polskiego systemu emerytalnego, w tym zmian, które w nim zaszły od 2011 r. W jego ramach Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzi szerokie konsultacje społeczne. Hasłem przeglądu jest „Bezpieczeństwo dzięki odpowiedzialności".

Obowiązek przeprowadzenia przeglądu emerytalnego został zapisany w tzw. ustawie systemowej. Pierwszy przegląd odbył się jeszcze w 2013 r. Właśnie rozpoczęły się prace zespołu odpowiedzialnego za przeprowadzenie tegorocznego przeglądu. Decyzją Elżbiety Rafalskiej, minister rodziny, pracy i polityki społecznej, wiodącym w prowadzeniu przeglądu będzie Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W skład zespołu wchodzą ponadto przedstawiciele, ministerstw i instytucji centralnych, związków zawodowych, organizacji pracodawców oraz instytucji rynku ubezpieczeniowego.

– *Naszym celem jest ocena obowiązujących obecnie w systemie emerytalnym rozwiązań, z uwzględnieniem reform, które weszły w życie w 2011 r. i 2013 r. Rozwiązania te oceniać będziemy szczególnie przez pryzmat zachodzących zmian demograficznych, ewolucji rynku pracy i migracji międzynarodowej* - wyjaśniła prof. Gertruda Uścińska, prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Reformy wprowadzone w 2011 r. i 2013 r. będą analizowane pod kątem systemowego deficytu w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i długu publicznego, a także wysokości wypłacanych świadczeń. Kluczowymi problemami jakie zostaną poddane analizie będą szczegółowe parametry nabywania prawa do świadczeń, prawo do emerytury w kontekście nieoskładkowanych dochodów, pułap 30-krotność w zakresie odprowadzanych składek, a także prawo do emerytury minimalnej, zasady jej nabywania oraz wysokość. Kontekstem analizy będą uregulowania międzynarodowe obowiązujące w zakresie zabezpieczenia społecznego, w tym Konwencja nr 102 Międzynarodowej Organizacji Pracy o normach minimalnych w ubezpieczeniach społecznych. Przegląd obejmie również ocenę funkcjonujących rozwiązań III filara emerytalnego.

W ramach prac nad zieloną księgą przeglądu emerytalnego w okresie od czerwca do września w 22 oddziałach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odbędą się debaty na temat obecnego kształtu i wyzwań dla polskiego systemu ubezpieczeń społecznych.

– *Chcielibyśmy aby w tych debatach udział wzięli przedstawiciele wielu różnych grup społecznych, w tym organizacji pracodawców i pracowników, a także osoby ze świata nauki. Jesteśmy otwarci na dialog w tej materii. System emerytalny dotyka każdego z nas, więc wymaga jak najszerszych konsultacji* – powiedziała prof. Gertruda Uścińska.

W ramach dialogu społecznego ZUS uruchamia specjalny adres mailowy: przeglademerytalny@zus.pl, pod który można kierować swoje uwagi i propozycje dotyczące możliwych rozwiązań w ramach systemu emerytalnego. Finalna wersja raportu emerytalnego ma powstać we wrześniu. W październiku ma się nim zająć Rada Ministrów.■

ODPOWIEDZI

Tata w pracy

Jakie prawa przysługują pracownikowi – ojcu dziecka? Z jakich urlopów i dni wolnych może korzystać? Resort pracy odpowiada, jakie prawa ma tata w pracy.

Jakie urlopy przysługują ojcu z tytułu wychowywania dziecka?

Urlop ojcowski. Pracownik - ojciec wychowujący dziecko ma prawo do urlopu ojcowskiego w wymiarze do 2 tygodni, nie dłużej jednak niż: do ukończenia przez dziecko 24 miesiąca życia albo do upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia.

Prawo do urlopu ojcowskiego jest wyłącznym i samodzielnym prawem ojca. Urlop ojcowski jest udzielany na pisemny wniosek pracownika, składany w terminie nie krótszym niż 7 dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu. Pracodawca ma obowiązek udzielić takiego urlopu.

Urlop rodzicielski. Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego pracownik, a więc także ojciec dziecka, ma prawo do urlopu rodzicielskiego w wymiarze do 32 tygodni - w przypadku urodzenia przez matkę jednego dziecka przy jednym porodzie lub 34 tygodni w przy-

padku urodzenia większej liczby dzieci przy jednym porodzie. Urlop ten przysługuje łącznie obojgu rodzicom dziecka. Tym urlopem rodzice mogą się dzielić.

Urlop wychowawczy. Pracownik zatrudniony co najmniej 6 miesięcy ma prawo do urlopu wychowawczego w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem. Wymiar urlopu wychowawczego wynosi do 36 miesięcy. Urlop jest udzielany na okres nie dłuższy niż do zakończenia roku kalendarzowego w którym dziecko kończy 6 rok życia. Urlop wychowawczy jest udzielany nie więcej niż w 5 częściach. Liczbę części urlopu ustala się w oparciu o liczbę złożonych wniosków o udzielenie urlopu. Każdemu z rodziców lub opiekunów dziecka przysługuje wyłączne prawo do jednego miesiąca urlopu wychowawczego. Prawa tego nie można przenieść na drugiego z rodziców lub opiekunów dziecka.

Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego rodzic, a więc także ojciec dziecka, ma prawo do urlopu rodzicielskiego.

Prawo do części urlopu macierzyńskiego. W przypadku, gdy matka dziecka, po wykorzystaniu po porodzie co najmniej 14 tygodni urlopu macierzyńskiego rezygnuje z pozostałej części tego urlopu część tę wykorzystuje pracownik – ojciec wychowujący dziecko.

W jakich sytuacjach ojciec może przejąć część urlopu macierzyńskiego?

Matka może zrezygnować na rzecz ojca z części urlopu macierzyńskiego, gdy przebywa w szpitalu lub legitymuje się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, po wykorzystaniu przez nią po porodzie co najmniej 8 tygodni urlopu macierzyńskiego. Ojciec może przejąć część tego urlopu w przypadku śmierci matki lub porzucenia przez nią dziecka.

Do korzystania z części urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego albo części urlopu rodzicielskiego uprawnia także ojca rezygnacja przez matkę dziecka z pobierania zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego, po wykorzystaniu przez nią tego zasiłku za okres co najmniej 14 tygodni po porodzie, lub podjęcie przez nią zatrudnienia w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy.

Czy ojcu przysługują wolne dni na opiekę nad dzieckiem?

Pracownikowi wychowującemu przynajmniej jedno dziecko w wieku do 14 lat przysługuje w ciągu roku kalendarzowego zwolnienie od pracy w wymiarze 16 godzin albo 2 dni, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Z tego uprawnienia może korzystać ojciec albo rodzice dziecka mogą podzielić się nim podzielić (tj. np. 1 dzień lub 8 godzin wykorzystuje ojciec, a 2 dzień lub 8 godzin – matka dziecka).

Czy ojciec może wystąpić o obniżenie czasu pracy?

Pracownik uprawniony do urlopu wychowawczego może złożyć pracodawcy pisemny wniosek o obniżenie jego wymiaru czasu pracy, do wymiaru nie niższego niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, w okresie, w którym mógłby on korzystać z takiego urlopu. Pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek pracownika.

Czy ojcu przysługuje zasiłek opiekuńczy?

Zasiłek opiekuńczy przysługuje w sytuacji konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem do ukończenia 14 lat albo zdrowym dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat w przypadkach losowych, jak nieprzewidziane zamknięcie przedszkola czy choroba matki. Jeśli nie ma innych członków rodziny, mogących zapewnić dziecku opiekę, przysługuje on również ojcu.

Czy ojciec musi wyrazić zgodę na pracę w nadgodzinach?

Pracownika opiekującego się dzieckiem do lat 4, pracodawca bez jego zgody nie może zatrudniać w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej, w systemie przerywanego czasu pracy oraz nie może delegować poza stałe miejsce pracy. ■

AKTUALNOŚCI

Okno transferowe ZUS-OFE otwarte do końca lipca

Niewiele czasu pozostało do zamknięcia tegorocznego okna transferowego ZUS-OFE. Do 31 lipca możemy zdecydować, czy całość składki emerytalnej pozostawić w ZUS, czy też część przekazywać do OFE. Swoje oświadczenia złożyło już 70 tys. osób. Kolejne okienko dopiero za 4 lata.

Decyzja, jaką możemy podjąć do końca miesiąca, dotyczy ubezpieczonych w II filarze i ich składki w wysokości 2,92% podstawy wymiaru (wynagrodzenia). Pozostała cześć składki emerytalnej, czyli 16,6% trafia do ZUS i jest zapisywana na koncie emerytalnym (12,22%) i subkoncie (4,38%). Od 1 kwietnia do 31 lipca 2016 r. każdy kto jest uczestnikiem drugiego filara może zdecydować, że wskazane 2,92% składki trafi na subkonto w ZUS lub do wybranego otwartego funduszu emerytalnego. Jeżeli nie będziemy zmieniać decyzji podjętej w poprzednim okienku transferowym w 2014 r. lub przy okazji wchodzenia na rynek pracy po zamknięciu poprzedniego okienka, to nie musimy składać żadnych deklaracji. Jeżeli jednak decyzję, a tym samym miejsce przeznaczenia składki chcemy zmienić, to należy wypełnić specjalne oświadczenie. Formularz do wypełnienia możemy znaleźć na stronie internetowej zus.pl oraz w formie papierowej we wszystkich placówkach ZUS. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany dla opiekunów osób niepełnosprawnych

Większe wsparcie dla opiekunów, którzy sprawują opiekę nad więcej niż jedną osobą niepełnosprawną w rodzinie, zakłada nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. To wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 18 listopada 2014 r.

Obecnie osoby opiekujące się więcej niż jedną osobą niepełnosprawną w rodzinie mogą otrzymać wyłącznie jedno świadczenie opiekuńcze (świadczenie pielęgnacyjne – 1 300 zł, specjalny zasiłek opiekuńczy – 520 zł, zasiłek dla opiekuna – 520 zł), nawet jeśli oboje musieli zrezygnować z pracy. Po zmianach każdy z nich będzie mógł otrzymać świadczenie, gdy zrezygnuje z pracy (lub jej nie podejmie).

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że niezgodny z Konstytucją był zapis (art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym do 13 października 2011 r.), który uniemożliwiał przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego np. rodzicowi, który zrezygnował z pracy, aby zajmować się niepełnosprawnym dzieckiem, jeśli drugi z rodziców otrzymuje takie wsparcie na innego niepełnosprawnego członka rodziny. Zgodnie z zakwestionowanym przepisem, taka pomoc nie przysługiwała, gdy osoba w rodzinie miała ustalone prawo do dodatku do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w trakcie urlopu wychowawczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

Zmiany zakładają, że korzystanie przez jednego opiekuna ze świadczenia nie będzie oznaczało braku wsparcia dla drugiego opiekuna sprawującego opiekę nad kolejną osobą niepełnosprawną w rodzinie. Przykładowo: **w sytuacji, gdy rodzice zrezygnowali z pracy ze względu na konieczność opieki nad dwojgiem niepełnosprawnych dzieci, świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 1 300 zł otrzyma każdy z nich**, a nie jak dotychczas tylko jeden z rodziców.

Planowane wejście w życie nowych przepisów to 1 stycznia 2017 r., a koszt ich realizacji to ok. 30 mln zł. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany w refundacji składek i wpłat na PFRON

1 lipca br. wchodzi w życie nowelizacja ustawy z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w zakresie dotyczącym m.in. refundacji składek na ubezpieczenia społeczne dla niepełnosprawnych przedsiębiorców i rolników, wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i dofinansowania do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych.

Poniżej - za resortem pracy - przedstawiamy najważniejsze zmiany.

1. Zmiana zasad refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą lub rolniczą.

Jak było do tej pory?

Dotychczas warunkiem otrzymania refundacji składek na ubezpieczenia społeczne było opłacenie ich w całości. Oznaczało to, że składki na ubezpieczenia społeczne mogły być opłacone po dniu złożeniu wniosku o wypłatę refundacji.

Jak będzie teraz?

Niepełnosprawni przedsiębiorca lub rolnik będą zobowiązani do opłacenia składek przed dniem złożenia wniosku o wypłatę refundacji, czyli do ostatniego dnia miesiąca, w którym upłynął termin do opłacenia obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe , zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych - w przypadku przedsiębiorcy lub do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin do opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne rolników (wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe) za dany kwartał, zgodnie z przepisami o ubezpieczeniu społecznym rolników – w przypadku niepełnosprawnego rolnika.

2. Zmiana warunków oraz rozszerzenie kręgu osób uprawnionych do wnioskowania o wpłatę miesięcznego dofinansowania do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych.

Jak było do tej pory?

O wypłatę miesięcznego dofinansowania do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych mogli ubiegać się pracodawcy, którzy rekrutowali osoby niepełnosprawne. Pomoc w formie subsydiów płacowych miała ich zachęcić do zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Ponadto warunkiem uzyskania dofinansowania było m.in. poniesienie w całości i terminowo (lub z opóźnieniem nie przekraczającym 14 dni) kosztów płacy.

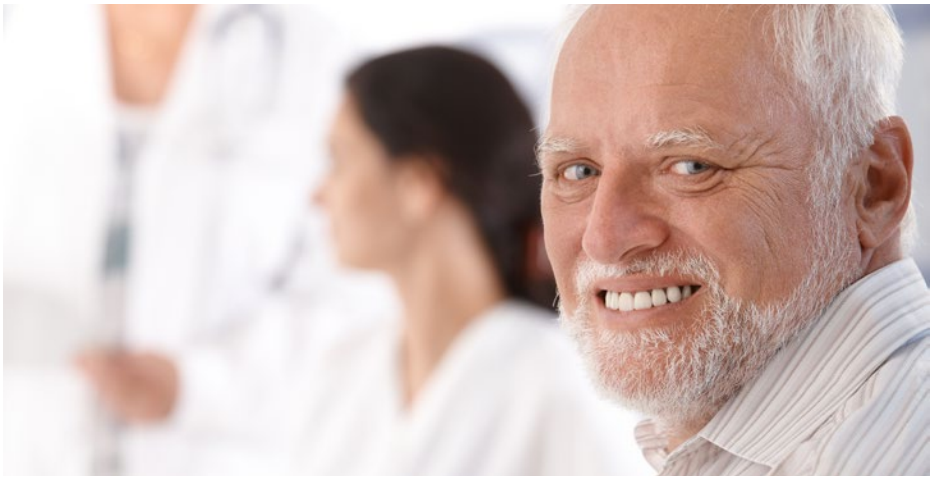

Jak będzie teraz?

Po wejściu w życie zmian pracodawcy zatrudniający pracowników, którzy stali się niepełnosprawni w trakcie zatrudnienia również będą uprawnieni do uzyskania pomocy w formie subsydiów płacowych. Warunkiem będzie , aby niepełnosprawność powstała w trakcie zatrudnienia u pracodawcy, który ubiega się o miesięczne dofinansowania do wynagrodzenia. Dofinansowanie to będzie przysługiwało za okresy przypadające począwszy od miesiąca lipca 2016 r.

Ustawa z dnia 25 września 2015 r. wprowadziła również warunek, aby wynagrodzenie pracownika niepełnosprawnego zostało wypłacone przed dniem złożenia wniosku o wypłatę miesięcznego dofinansowania.

3. Nowe zasady uzyskiwania ulg we wpłatach na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także ustalone opłaty za naruszenie tych zasad.

Powodem wprowadzenia zmiany była konieczność ułatwienia monitorowania prawidłowości procesu obniżenia wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a także uproszczenie zasad obliczania wysokości ulg przy zachowaniu ich motywacyjnego charakteru.

Jak było do tej pory?

Wpłaty na PFRON ulegały obniżeniu z tytułu zakupu usługi, z wyłączeniem handlu, lub produkcji pracodawcy zatrudniającego co najmniej 25 pracowników i odznaczającego się wysokim odsetkiem osób niepełnosprawnych w zatrudnieniu, cierpiących na schorzenia utrudniające im funkcjonowanie na rynku pracy.

Ulgi pokrywały maksymalnie 80% wpłaty na PFRON, a czas na wykorzystanie obniżenia wynosił 12 miesięcy licząc od dnia uzyskania informacji o kwocie obniżenia.

Jak teraz będzie?

Obniżenie wpłaty przysługiwać będzie do wysokości 50% wpłaty na PFRON, do której obowiązany jest nabywca w danym miesiącu. Przysługująca, a niewykorzystana kwota obniżenia może być uwzględniona we wpłatach na PFRON przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, licząc od dnia uzyskania informacji o kwocie obniżenia.

Schorzenie szczególne pracowników, których zatrudnianie uprawnia pracodawcę do wystawiania informacji o kwocie obniżenia, musi być potwierdzone orzeczeniem, a nie zaświadczeniem jak dotychczas. Ponadto za naruszenie przepisów dotyczących udzielania ulg we wpłatach na PFRON przewidziano nowe wpłaty na ten fundusz.

Ustanowiono także obowiązki sprawozdawcze dotyczące pracodawców wystawiających informację o kwocie obniżenia wpłat na PFRON – co miesiąc będą zobowiązani do składania do tego funduszu informacji INF-1-u.

4. Nowe wpłaty na PFRON za naruszenie zasad udzielania ulg we wpłatach na ten fundusz spowodowało konieczność opracowania nowego wzoru wpłat.

Jak teraz będzie?

Pracodawca uprawniony do wystawiania ulg wpłatach, który naruszył przepisy dotyczące ich wystawiania, jest zobowiązany do wypełnienia nowego druku DEK-II-u i dokonania stosownej wpłaty na PFRON do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaistniały okoliczności powodujące powstanie obowiązku wpłaty.

5. Zwolnienie Zakładów Opiekuńczo-Leczniczych z obowiązku dokonywania wpłat na PFRON z tytułu niezatrudniania wymaganego odsetka osób niepełnosprawnych.

Co jeszcze się zmieni?

Ustawa z dnia 25 września 2015 r. wprowadza zakaz egzekucji sądowej i administracyjnej, jak również obciążania w jakikolwiek sposób środków zakładowego funduszu aktywności w zakładzie aktywności zawodowej. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany w systemie informacji w ochronie zdrowia

Narodowy Fundusz Zdrowia będzie mieć więcej czasu na dopracowanie systemu monitorowania programów lekowych. Termin został przesunięty z czerwca br. na czerwiec 2017 r.

Nowelizacja ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw przewiduje dwie zmiany. Pierwsza z nich dotyczy zmiany terminu, w jakim prezes Narodowego Funduszu Zdrowia ma dostosować system monitorowania programów lekowych. Termin ten miał wynosić 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, ustawa zakłada wydłużenie go do 18 miesięcy. http://www.prezydent.pl/gfx/prezydent/userfiles3/files/ustawy/podpisane_-_notatki/2016/06/10/o_systemie_informacji_wochronie_zdrowia.rtf

Druga zmiana ma umożliwić dokonywanie zmian rozporządzenia ministra zdrowia z 28 października 2015 r. ws. recept wystawianych przez pielęgniarki i położne, zanim przygotowane zostanie docelowe rozporządzenie wydawane na podstawie ustawy prawo farmaceutyczne. Zmiana ta ma charakter czysto legislacyjny.

Tymczasem, niedawno Minister Konstanty Radziwiłł przedstawił stan zaawansowania prac nad wprowadzeniem elektronicznych usług w zakresie zdrowia oraz plany na najbliższy czas. Zinformatyzowana służba zdrowia musi:

udostępniać pacjentom oraz pracownikom placówek służby zdrowia cały obszar elektronicznych usług,

poprawić bezpieczeństwo pacjentów i podnieść jakość świadczonych usług,

zapewnić ochronę informacji.

Aby spełnić powyższe założenia, powstaje szereg usług, m.in.: elektroniczna rejestracja, elektroniczna recepta, elektroniczne skierowanie, elektroniczne zlecenia, dostęp do elektronicznej dokumentacji medycznej i dostęp do internetowego konta pacjenta.

6 czerwca uruchomiono zaś **System Ewidencji Zasobów Ochrony Zdrowia**. Będzie on służył jednostkom odpowiedzialnym za organizację systemu ochrony zdrowia w Polsce. Dzięki SEZOZ świadczeniodawcy będą mogli zgłaszać do centralnego rejestru określone rodzaje posiadanych wyrobów medycznych. ■

ORZECZENIA

Aby skarżyć, nie trzeba czekać na odpowiedź organu

Przepis art. 53 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku skargi na akt lub czynność, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 tej ustawy, skargę można wnieść najwcześniej następnego dnia, po dniu wniesienia wezwania do usunięcia naruszenia prawa, nie czekając na doręczenie odpowiedzi organu na to wezwanie.

– Taką uchwałę podjął 27 czerwca 2016 r. Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów (sygn. akt I FPS 1/16).

Chodzi tu o skargi na akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień czy obowiązków wynikających z przepisów prawa – ale nie te zakończone decyzją bądź postanowieniem, na które służy zażalenie albo kończące postępowanie. ■

ORZECZENIA

Bezgraniczne opłaty za dokonane czynności egzekucyjne niekonstytucyjne

Brak określenia maksymalnej wysokości opłaty za zajęcie wierzytelności pieniężnych lub praw majątkowych innych niż świadczenia z ubezpieczenia społecznego i wynagrodzenie za pracę oraz brak określenia maksymalnej wysokości opłaty manipulacyjnej w egzekucji w administracji, a także brak możliwości obniżenia tych opłat w razie dobrowolnej zapłaty egzekwowanej należności narusza wynikający z art. 2 Konstytucji RP zakaz nadmiernej ingerencji ustawodawcy – stwierdził Trybunał Konstytucyjny.

Uzasadniając swe orzeczenie z 28 czerwca 2016 r. (sygn. akt SK 31/14), za sprzeczne z zasadniczym celem postępowania egzekucyjnego Trybunał uznał obciążenie dłużnika pełną wysokością opłaty za zajęcie wierzytelności pieniężnych lub innych praw majątkowych i opłaty manipulacyjnej w wypadku dobrowolnego zaspokojenia wierzyciela. Takie rozwiązanie, jak podkreślił TK, nie tylko nie motywuje do dobrowolnego spełnienia świadczeń dochodzonych w egzekucji, ale wykazuje wręcz cechy swoistej kary finansowej, nakładanej za zachowanie pożądane i zgodne z prawem. W ocenie Trybunału, przyjęty system określania wysokości opłat egzekucyjnych oraz opłaty manipulacyjnej nie mobilizuje również organu egzekucyjnego do podejmowania szybkich działań czy sprawnego postępowania.

TK wskazał, że właściwa realizacja wyroku wymaga interwencji prawodawcy, który powinien – w granicach norm konstytucyjnych i z uwzględnieniem wniosków wynikających z wyroku Trybunału – określić maksymalną wysokość nie tylko opłaty określonej w art. 64 § 1 pkt 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz opłaty manipulacyjnej, ale także maksymalną wysokość innych opłat egzekucyjnych, przeciwko którym można wysunąć podobne zarzuty. Trybunał dodał, że wykonanie wyroku TK stwarza okazję do szerszego spojrzenia na przyjęty model opłat w egzekucji w administracji. ■

AKTUALNOŚCI

Czasowe wznowienie kontroli na granicach

Weszło w życie, podpisane 1 czerwca 2016 r., rozporządzenie MSWiA dotyczące wprowadzenia tymczasowej kontroli na granicach wewnętrznych Schengen, tj. z Czechami, Niemcami, Litwą, Słowacją oraz w portach morskich i lotniczych stanowiących granicę wewnętrzną strefy Schengen.

Rozporządzenie wydano w związku ze Światowymi Dniami Młodzieży i Szczytem NATO w Polsce. **Kontrola będzie przywrócona od 4 lipca do 2 sierpnia 2016 r. Wszystkim, którzy planują wizytę w Polsce w tym terminie, przypominamy o konieczności okazywania dokumentów oraz poddania się restrykcyjnym kontrolom bezpieczeństwa.** Podobne rozwiązanie zastosowano w Polsce podczas Euro 2012.

Tymczasowa kontrola graniczna realizowana będzie w oparciu o patrole Straży Granicznej, wykorzystujące mobilne terminale do kontroli granicznej oraz pojazdy specjalistyczne

tzw. schengenbusy wyposażone w specjalistycznych sprzęt i dostęp do baz danych, umożliwiających przeprowadzenie kontroli granicznej poza przejściem granicznym.

Także Służba Celna przed Szczytem NATO i Światowymi Dniami Młodzieży wzmocniła kontrole na przejściach granicznych. ■

PROJEKTY

Powrót drożdżówek do szkół

Pieczywo półcukiernicze i cukiernicze, czyli m.in. drożdżówki o określonych kryteriach zawartości cukru, będzie można kupić w sklepikach szkolnych od 1 września 2016 r.

Minister Zdrowia przygotował projekt rozporządzenia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Obecnie obowiązujące przepisy zostały w nim uproszczone i złagodzone. ■

ZMIANY PRAWNE

Leki refundowane

Na dzień 1 lipca obowiązuje nowa lista leków refundowanych.

Zmiany wprowadzone w opublikowanym obwieszczeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych na dzień 1 lipca 2016 r. w stosunku do projektu obwieszczenia mają charakter porządkujący i redakcyjny. ■

PROJEKTY

Co z ulgami na przejazd?

W 2010 r. w czasie rządów PO–PSL przyjęto ustawę o publicznym transporcie zbiorowym, dotyczącą m.in. obowiązywania ulg na przejazd środkami publicznego transportu zbiorowego.

Na 1 stycznia 2017 r. został wyznaczony termin wejścia w życie części przepisów, zgodnie z którymi ulgi ustawowe będą obowiązywać tylko w przewozach o charakterze użyteczności publicznej, tj. w przewozach realizowanych na podstawie umowy o świadczenie usług publicznych, zawartej pomiędzy operatorem a właściwym organizatorem publicznego transportu zbiorowego. **MIB przygotowuje projekt ustawy, który wyeliminuje zagrożenia związane z wejściem w życie niekorzystnych dla pasażerów przepisów.**

Tymczasem Prezydent skierował do Sejmu projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz niektórych innych ustaw, który przewiduje **przyznanie uczniom szkół społecznych, prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcje polskie organizowane przy szkołach międzynarodowych i zarejestro-**

wanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą uprawnienia do ulg na przejazdy środkami komunikacji publicznej oraz uprawnienia do ulg w przypadku wejścia do muzeów i na teren parku narodowego w Polsce. Uprawnienia dotyczące ulg na przejazdy zostają przyznane również nauczycielom uczącym w tych szkołach.

Ponadto MIB zapewnił, że przejazdy kolejowe dla uczestników Światowych Dni Młodzieży będą tańsze. ■

ZMIANY PRAWNE

Nowe zasady przyznawania dotacji dla OSP

Minister Mariusz Błaszczak zatwierdził nowe zasady przyznawania dotacji dla Ochotniczych Straży Pożarnych.

Szef MSWiA upoważnił Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do podziału środków dla aplikujących jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Komendant opracuje szczegóły podziału dotacji i następnie przedstawi je ministrowi do zatwierdzenia. ■

ZMIANY PRAWNE

Ustawa antyterrorystyczna

Ustawa o działaniach antyterrorystycznych ma na celu podniesienie efektywności polskiego systemu antyterrorystycznego.

Nowe regulacje mają zapewnić zwiększenie bezpieczeństwa obywateli RP, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów koordynacji działań wskazanych w ustawie służb, doprecyzowanie zadań poszczególnych służb i organów oraz zasad współpracy między nimi, zapewnienie możliwości skutecznych działań w przypadku podejrzenia przestępstwa o charakterze terrorystycznym, w tym w zakresie postępowania przygotowawczego, zapewnienie mechanizmów reagowania adekwatnych do rodzaju występujących zagrożeń, a także dostosowanie przepisów karnych do nowych typów zagrożeń o charakterze terrorystycznym. ■

AKTUALNOŚCI

Pora na „Mieszkanie Plus”

Polityka mieszkaniowa rządu ma się opierać na 3 filarach: budowie dostępnych mieszkań na wynajem, oszczędzaniu na cele mieszkaniowe i wsparciu budownictwa komunalnego i społecznego.

Premier Beata Szydło, minister infrastruktury i budownictwa Andrzej Adamczyk oraz wiceminister w MIB Kazimierz Smoliński zaprezentowali główne założenia Narodowego Programu Mieszkaniowego (NPM).

Narodowy Fundusz Mieszkaniowy

Narodowy Fundusz Mieszkaniowy zostanie powołany ustawą, jako podmiot działający na zasadach rynkowych. Jako swoisty bank ziemi, będzie on realizował budownictwo miesz-

kaniowe przede wszystkim w oparciu o grunty Skarbu Państwa. W ramach Funduszu powstaną mieszkania na wynajem o dostępnym czynszu i z możliwością dojścia do własności.

Najem z opcją dochodzenia do własności

Wybudowane w ramach programu Mieszkanie Plus lokale będą dostępne cenowo. Korzystający z programu będą mogli tylko wynajmować mieszkania lub wynajmować je z opcją docelowego przeniesienia własności. Taka formuła będzie sprzyjała zwiększeniu mobilności społeczeństwa, także na rynku pracy.

Wsparcie budownictwa społecznego

Uzupełnieniem programu będzie zwiększenie wsparcia rządu dla społecznego budownictwa czynszowego. Samorządy mogą wnioskować o dofinansowanie w wysokości 35–55% kosztów budowy mieszkań komunalnych. Samorządy, spółki gminne i towarzystwa budownictwa społecznego mogą także ubiegać się o preferencyjne kredyty w Banku Gospodarstwa Krajowego na budowę społecznych mieszkań czynszowych.

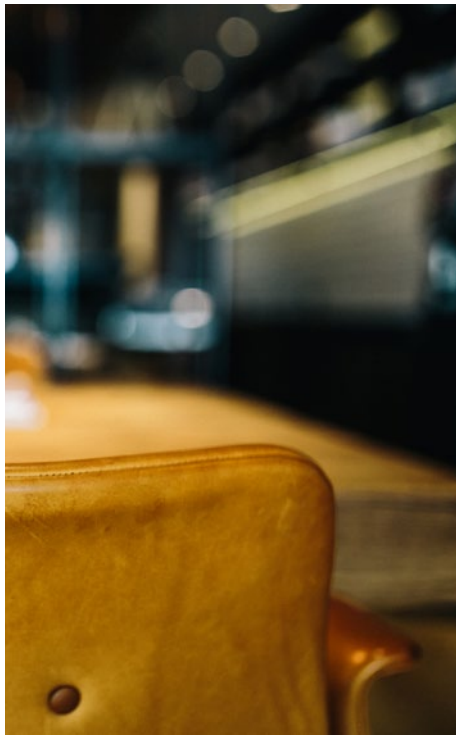

Oszczędzanie na cele mieszkaniowe - Indywidualne Konto Mieszkaniowe

Zostanie stworzony system oszczędzania na cele mieszkaniowe (zakup, wkład własny, remont), którego uczestnicy będą mogli w bankach założyć rachunki bankowe z premią za systematyczne oszczędzanie. Umożliwi to poprawę dostępności mieszkań, bo oszczędzać będzie można na różne cele mieszkaniowe: nie tylko na zakup czy budowę, ale także np. wkład własny przy zakupie nieruchomości na kredyt lub na wkład mieszkaniowy w spółdzielni czy tbs. Środki te będzie można wykorzystać na poprawę standardu lokalu – remont czy wykończenie mieszkania. ■

ZMIANY PRAWNE

Powstanie Rada Mediów Narodowych

Ustawa o Radzie Mediów Narodowych oraz o zmianie niektórych ustaw określa zadania, kompetencje i organizację i kompetencje Rady oraz zasady i tryb powoływania jej członków.

RMN ma liczyć 5 członków, powoływanych na sześcioletnią kadencję. Ustawa gwarantuje klubom opozycyjnym udział w pracach tego gremium: trzech członków Rady ma powoływać większość sejmowa, a pozostałe dwie osoby powoływać ma prezydent spośród kandydatów przedstawionych przez największe kluby opozycyjne zasiadające w parlamencie. ■

PROJEKTY

Pełniejszy i bardziej wiarygodny Rejestr Spadkowy?

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw zakłada, że do Rejestru Spadkowego będą wpisywane Europejskie Poświadczenia Spadkowe (EPS) oraz wszelkie zmiany, uchylenia lub sprostowania takich poświadczeń.

- To najważniejsza proponowana zmiana, która ma obowiązywać od 8 września 2016 r., czyli z dniem rozpoczęcia funkcjonowania Rejestru Spadkowego. Rozwiązanie to ma umożliwić skuteczne stosowanie rozporządzenia europejskiego nr 650/2012 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego. Nowe regulacje zapewnią spójność systemu rejestrowania dokumentów wydawanych w sprawach spadkowych, przez co wzmocni

się wiarygodność Rejestru Spadkowego i zwiększy bezpieczeństwo obrotu prawnego.

Rejestr Spadkowy jest publicznym rejestrem, który będzie prowadzony przez Krajową Radę Notarialną. Będą w nim ujawniane informacje na temat orzeczeń sądowych i dokumentów wydawanych przez notariuszy, potwierdzających prawa do spadku. EPS jest dokumentem wydawanym alternatywnie (od 17 sierpnia 2015 r.) dla postanowień sądu o stwierdzeniu nabycia spadku czy notarialnych poświadczeń dziedziczenia. Dodatkowo mogą z niego korzystać zapisobiercy, wykonawcy testamentu lub zarządcy spadku. Wydawany jest w sprawach, w których potrzebne jest wykazanie tytułu prawnego do spadku za granicą – jego posiadanie ułatwia załatwienie takiej sprawy.

Ponieważ do wydawania w Polsce Europejskich Poświadczeń Spadkowych uprawniony jest sąd i notariusz, zgodnie z propozycją rządową, każdy z tych organów będzie musiał niezwłocznie ujawniać w Rejestrze Spadkowym informacje dotyczące EPS. Za dokonanie wpisu do Rejestru Spadkowego sąd lub notariusz będą pobierać opłatę, która zostanie przekazana Krajowej Radzie Notarialnej.

Ponadto w projekcie nowelizacji ustawowej doprecyzowano, skorygowano i dostosowano do innych obowiązujących regulacji niektóre przepisy dotyczące aktów poświadczenia dziedziczenia, Rejestru Spadkowego, a także trybu składania przez notariuszy wniosków o wpis w księdze wieczystej oraz opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze Spadkowym. ■

PORADY

Przed wakacjami, co warto wiedzieć?

Jak zareklamujesz nieudany wyjazd wakacyjny, ile zapłacisz za rozmowę telefoniczną za granicą, jakie obowiązki musi spełnić organizator wyjazdu twojego dziecka? Czy pracując podczas wakacji za granicą zapłacisz podatek w Polsce i co możesz przywieźć z zagranicznych wojaży? Na te i inne pytania przydatne podczas planowania letniego wypoczynku odpowiada 40 instytucji, w tym Ministerstwo Finansów, które biorą udział w siódmej edycji akcji „Przed wakacjami, co warto wiedzieć?”.

W Przewodniku wakacyjnym, przygotowanym przez Ministerstwo Finansów, przeczytasz, jak praca sezonowa młodzieży wpływa na ulgę rodzinną, dlaczego warto brać paragon na wakacjach oraz jakie rzeczy (także jeśli chodzi o ich wartość i ilość) możesz przywieźć z zagranicznych wakacji. Sprawdzisz też, czy twoje małoletnie dziecko, które pracuje w wakacje, zapłaci podatek albo czy płaci go ten, kto pracuje przy zbiorze owoców sezonowych czy runa leśnego.

Odwiedź też strony pozostałych instytucji, które biorą udział w akcji:

- O czym pamiętać podpisując umowę z biurem podróży – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- Portale i aplikacje, dzięki którym wakacyjny pobyt za granicą będzie bezpieczniejszy - Ministerstwo Spraw Zagranicznych;
- Obowiązki organizatorów wyjazdów dla dzieci – Ministerstwo Edukacji Narodowej;
- Centralna Ewidencja i wykazy w turystyce, akcja „Bezpieczna woda”, niezbędne informacje dla turystów – Ministerstwo Sportu i Turystyki;
- Parki Narodowe – co wolno, a czego nie? - Ministerstwo Środowiska;
- Prawa konsumentów podczas podróży i zakupów w UE – Europejskie Centrum Konsumenckie;
- Jak wybrać odpowiednie ubezpieczenie turystyczne - Rzecznik Finansowy;
- Alfabet bezpiecznych wakacji - Rzecznik Praw Dziecka;
- O tym jak sprawdzić czystość kąpieliska i jego infrastrukturę, np. możliwość cumowania sprzętu wodnego, miejsca do kąpieli dla małych dzieci – Główny Inspektorat Sanitarny;

- Zabezpieczenie mieszkania podczas naszej nieobecności, bezpieczna podróż autokarem – Komenda Główna Policji;
- Bezpieczeństwo podczas uprawiania aktywnej turystyki oraz niektórych dyscyplin sportowych – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy;
- Postępowanie w czasie upału - Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy
- Jak chronić dane osobowe w czasie wakacji - Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych;
- Informacje o nowych opłatach roamingowych. Numery alarmowe i społeczne, pod którymi na terenie całej Unii Europejskiej można uzyskać pomoc – Urząd Komunikacji Elektronicznej;
- O prawach pasażerów w sytuacji opóźnionego/odwołanego lotu lub odmowy przyjęcia na pokład samolotu - Urząd Lotnictwa Cywilnego;
- Planowanie podróży, podstawowe prawa pasażerów oraz aplikacje mobilne przydatne podczas wakacyjnych wypraw koleją – Urząd Transportu Kolejowego;
- O warunkach na drogach, ograniczeniach na przejściach granicznych oraz opłatach na autostradach i drogach ekspresowych – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad;
- Aby wizyta w Tatrach była bezpieczna i aby pozostały po niej same dobre wspomnienia, warto się przygotować – Tatrzański Park Narodowy;
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym, czyli o czym należy pamiętać wybierając się w podróż – Instytut Transportu Drogowego;
- Co odbiorca energii powinien wiedzieć przed wyjazdem na urlop – Urząd Regulacji Energetyki;
- Jak przygotować się na upał oraz wiele innych porad – Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej;
- O Europejskiej Karcie Ubezpieczenia Zdrowotnego i możliwości korzystania z opieki zdrowotnej podczas urlopu w kraju poza miejscem zamieszkania - Narodowy Fundusz Zdrowia;
- Bezpieczeństwo w Internecie podczas wakacji – Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa.

W akcji biorą także udział wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej. Także MSWiA apeluje o rozwagę nad wodą i na drogach. ■

WSKAŹNIKI I STAWKI

Rodzicielstwo zastępcze w Polsce

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka dają dzieciom szansę na normalne dzieciństwo i lepszy start w przyszłość. W 2015 r. było ponad 2 tys. zawodowych rodzin zastępczych i prawie 500 rodzinnych domów dziecka.

Wyróżniamy rodziny zastępcze:

- spokrewnione – mogą ją stworzyć najbliżsi krewni dziecka, czyli dziadkowie lub rodzeństwo (babcia, dziadek, brat, siostra). W 2015 r. było ponad 24,7 tys. takich rodzin.
- niezawodowe – może ją stworzyć zarówno rodzina dziecka niebędąca wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, jak i osoby niespokrewnione z dzieckiem. W 2015 r. było 11,5 tys. rodzin niezawodowych.
- zawodowe – to taka rodzina zastępcza, z którą starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej; tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W sumie w 2015 r. było 2025 takich rodzin.

Obok rodziny zastępczej zawodowej, tzw. „podstawowej ", istnieją dwa szczególne typy zawodowej rodziny zastępczej:

- specjalistyczna – w takiej rodzinie przebywają dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności lub dzieci, które mają kłopoty w funkcjonowaniu społecznym, umieszczane w rodzinie zastępczej na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi (253 w 2015 r.).
- pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – jak sama nazwa wskazuje, jest to rodzina będąca rodzajem „pogotowia" dla dzieci. W takiej rodzinie dziecko przebywa do 4 miesięcy, jednak w uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do momentu rozstrzygnięcia sytuacji prawnej dziecka (556 w 2015 r.).

Rodzinny dom dziecka to miejsce, w którym może przebywać nie więcej niż ośmioro dzieci. W 2015 r. działało 488 domów. ■

Wyróżniamy rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe.

PROJEKTY

Ustawa metropolitalna dla Śląska

Umożliwienie stworzenia związku metropolitalnego na obszarze Województwa Śląskiego jest celem skierowanej do uzgodnień międzyresortowych ustawy o związku metropolitalnym w Województwie Śląskim.

Związek metropolitalny w Woj. Śląskim będzie powołany przez Radę Ministrów. W jego skład wejdą gminy położone w tym województwie zamieszkane łącznie przez ponad 2 mln osób. Dzięki temu najważniejsze dla mieszkańców usługi, takie jak transport czy rozwój i promocja obszaru, będą zarządzane przez jeden podmiot, który będzie brał pod uwagę potrzeby całej metropolii. Gminy będą miały możliwość wspólnego kształtowania ładu przestrzennego oraz prac nad wspólną komunikacją.

Aktualnie obowiązująca ustawa o związkach metropolitalnych zawiera istotne mankamenty, które w praktyce uniemożliwiają sprawne funkcjonowanie takiego związku. W myśl projektu proces utworzenia związku metropolitalnego na Śląsku zostanie uwolniony od nadmiernie rozbudowanych procedur. Związek będzie mógł płynnie przejąć mienie oraz zadania, tak aby zagwarantować ciągłość ich realizacji. Zostanie również zachowana trwałość projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej.

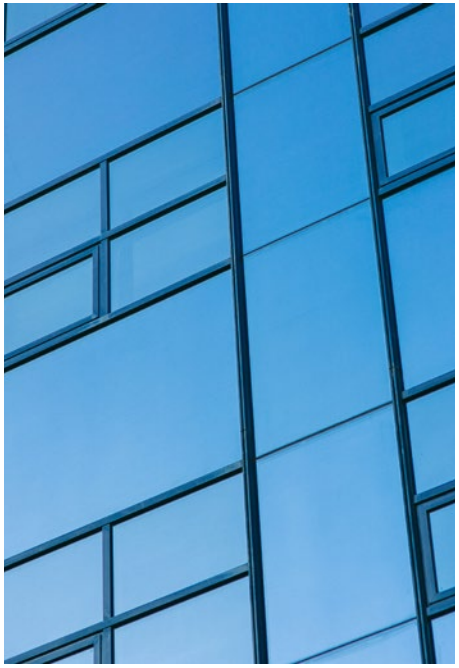

Proponowana ustawa wprowadza też nowe zapisy dotyczące funkcjonowania organów związku metropolitalnego. W aktualnie obowiązujących przepisach w przypadku braku jednego z członków, np. z powodu choroby, zarząd byłby niezdolny do działania. Nowa ustawa zwiększa liczbę członków zarządu z 3 do 5, co pozwoli uniknąć takich sytuacji. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany w szkolnictwie wyższym

Nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym przesunęła z 30 czerwca 2016 r. na 30 czerwca 2020 r. spoczywający na uczelniach wyższych obowiązek dostosowania swoich nazw do wymagań określonych w obecnych przepisach.

Chodzi m.in. o możliwość używania w nazwie uczelni jednego z wyrazów: „uniwersytet", „uniwersytet techniczny", „uniwersytet tzw. przymiotnikowy", „politechnika", „akademia". Wiąże się ona z koniecznością posiadania przez uczelnię (jej jednostki organizacyjne) określonej liczby uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora. Ponadto wyraz „uniwersytet" może być używany w nazwie tej uczelni, której jednostki organizacyjne posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w co najmniej w dziesięciu dyscyplinach, w tym co najmniej po dwa uprawnienia w każdej z trzech grup dziedzin nauki: humanistycznych, prawnych, ekonomicznych lub teologicznych; matematycznych, fizycznych, nauk o Ziemi lub technicznych; biologicznych, medycznych, chemicznych, farmaceutycznych, rolniczych lub weterynaryjnych. Przedłużenie powyższego terminu ma zwiększyć szanse niektórych uczelni, w tym uniwersytetów, na spełnienie warunków określonych ustawą.

Poza tym obowiązuje też już **ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw.** Nowe przepisy przewidują utworzenie **Jednolitego Systemu Antyplagiatowego** współpracującego z ogólnopolskim repozytorium pisemnych prac dyplomowych oraz wprowadzenie obowiązku sprawdzania przez uczelnie takich prac z wykorzystaniem tego systemu począwszy od roku akademickiego 2018/2019. Zgodnie z przyjętymi regulacjami system będzie udostępniany nieodpłatnie (w formie tzw. open-source) wszystkim uczelniom w kraju. Jednolity System Antyplagiatowy będzie prowadził minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego. Minister będzie mógł zlecić opracowanie i administrowanie tym systemem nadzorowanemu przez niego instytutowi badawczemu, którego działanie jest ściśle związane ze świadczeniem usług w zakresie systemów informacyjnych. Minister będzie jednocześnie zapewniał środki finansowe na ten cel. Ponadto nowelizacja wydłuża, z 31 grudnia 2016 r. na koniec 2018 r., czas na przekazanie przez rektorów uczelni do ogólnopolskiego repozytorium pisemnych prac dyplomowych danych dotyczących prac, których obrona zakończona pozytywnym wynikiem odbyła się po 30 września 2009 r.

Z kolei inna **nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw** została dopiero przyjęta przez posłów w głosowaniach. Tzw. ustawa deregulacyjna ma odciążyć uczelnie publiczne i niepubliczne od obowiązków biurokratycznych, zwłaszcza sprawozdawczych oraz informacyjnych dotyczących składania oświadczeń i stosowania skomplikowanych procedur odnoszących się do działalności uczelni.

Nowe rozwiązania mają także zapewnić sprawniejsze funkcjonowanie uczelni i podniesienie jakości kształcenia doktorantów. W materii funkcjonowania uczelni i jednostek naukowych ustawa m.in. uproszcza rozwiązania dotyczące Krajowych Ram Kwalifikacji (KRK) dla szkolnictwa wyższego, przy równoczesnym zapewnieniu ich spójności z ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. KRK zawierają opis kwalifikacji zdobytych w procesie kształcenia w danym kraju, który jest tak skonstruowany, że umożliwia ich porównanie z systemem kwalifikacji w innych państwach europejskich. Nowelizacja modyfikuje kryteria stosowane przez Polską Komisję Akredytacyjną w procesie oceny jakości kształcenia i oceny działalności podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni. Komisja nie będzie musiała weryfikować licznych warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne, aby prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. Ma się koncentrować na kwestiach merytorycznych związanych z oceną jakości kształcenia. W celu podniesienia jakości studiów doktoranckich nowelizacja rozstrzyga, że liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich nie będzie mogła być mniejsza niż liczba uczestników niestacjonarnych studiów doktoranckich w jednostce prowadzącej te studia. Z kolei liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, którym przyznano stypendium doktoranckie, ma nie być mniejsza niż 50% liczby uczestników tych studiów ogółem w danej jednostce. Ułatwiona będzie też procedura uzyskania stypendium socjalnego przez studenta, który bezpośrednio przed uzyskaniem pełnoletniości pozostawał w pieczy zastępczej i nie utrzymywał kontaktów z rodzicami. Nowelizacja wprowadza także możliwość przyznawania stypendium rektora studentom pierwszego roku – laureatom lub finalistom olimpiad o zasięgu ogólnopolskim, nawet jeśli nie były one związane z kierunkiem studiów przez nich wybranym.

> **Nowe rozwiązania mają np. zapewnić sprawniejsze funkcjonowanie uczelni i podniesienie jakości kształcenia doktorantów.**

Na koniec wspomnieć warto, że **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawi wkrótce tzw. „Ustawę 2.0"** zmieniającą rozwiązania dot. nauki w Polsce. Ma ona stworzyć całkiem nowy model szkolnictwa. Nie chodzi jednak o rewolucję, bo ta nie sprzyja edukacji. Trzy zespoły wyłonione w konkursie pracują nad przygotowaniem tej tzw. konstytucji polskiej nauki.

Minister Jarosław Gowin planuje także uruchomienie specjalnej, **wdrożeniowej ścieżki kariery akademickiej**, tak aby stopnie naukowe można było uzyskiwać nie za prace teoretyczne, tylko za wdrożenia gospodarcze. W dalszych planach MNiSW jest też, że specjaliści opracują nowy **system finansowania uczelni**. ■

PROJEKTY

Walka z bestialskim traktowaniem zwierząt

W reakcji na liczne przypadki znęcania się nad zwierzętami oraz szokujące przykłady bestialskiego uśmiercania zwierząt, Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało pakiet zmian, które mają przeciwdziałać takim zdarzeniom.

– „Osoby zdemoralizowane, wykazujące się szczególnym okrucieństwem wobec zwierząt, powinny trafić do więzienia. Wysyłamy dzisiaj jasny sygnał: zero tolerancji dla tego typu zwyrodnialców" – powiedział Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Patryk Jaki. Przedstawił on założenia programu, który ma być elementem walki o cywilizowane zasady traktowania zwierząt.

Na plan działań składają się propozycje:

- Zwiększenie kar za zabijanie zwierząt i znęcanie się nad nimi z 2 do 3 lat pozbawienia wolności. W przypadku dokonania tego ze szczególnym okrucieństwem, kara wzrośnie do 5 lat.
- Wprowadzenie obligatoryjnego, a zatem nieuchronnego dla sprawcy orzekania przez sąd nawiązki, w wysokości od 1.000 zł do 100.000 zł, na cel związany z ochroną zwierząt.
- Zmiany dotyczące zakazu wykonywania zawodów związanych z kontaktem ze zwierzętami. Fakultatywne będzie orzeczenie takiego zakazu przy podstawowym typie

czynów karalnych popełnianych na zwierzętach. Natomiast obligatoryjne - przy znęcaniu się ze szczególnym okrucieństwem.

Zmianom ustawowym towarzyszyć ma akcja społeczna współorganizowana z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz z Ministerstwem Środowiska, skupiona wokół cyklicznego, ogólnopolskiego konkursu. Nagradzane w nim będą organizacje pozarządowe najaktywniej zwalczające znęcanie się nad zwierzętami. ■

PROJEKTY

Zespół niezależnych ekspertów proponuje rozwiązania ws. kredytów frankowych

– „Projekt ustawy dotyczący frankowiczów zapewnia bezpieczeństwo zarówno dla kredytobiorców, jak i kredytodawców” – powiedział prof. dr hab. Witold Modzelewski, członek zespołu niezależnych ekspertów, którzy pracowali nad tzw. ustawą frankową.

Prof. Modzelewski poinformował, że projekt określa metody rozwiązania pięciu istotnych zagadnień związanych z problemem frankowiczów:

- problem zwrotu tzw. spreadów, czyli kwot, które zostały pobrane przez banki w związku ze sprzedażą dewiz kredytobiorcom;
- tak zwane odsalutowanie;
- okres, gdy kredyty były spłacane. – Tu sięgamy do kilku dróg, m.in. inspirując się bardzo ważnym doświadczeniem i propozycją projektu Kancelarii Prezydenta dotyczącą kursu sprawiedliwego - wskazał prof.;
- problem zwrotu lokalu, który był przedmiotem zabezpieczenia i wygaśnięcia zobowiązań z tego tytułu;
- problem skutków o charakterze bilansowym, rachunkowym, ekonomicznym zastosowania metod restrukturyzacji. W tym ostatnim przypadku zaproponowano szczególne rozwiązania, które były częściowo wzorowane na tym, co było w projekcie prezydenckim, ale także brano pod uwagę "inne doświadczenia". ■

PROJEKTY

Koniec nadużyć komorników

Działania komorników muszą rozwiązywać problemy, a nie prowadzić do tragedii ludzkich – przekonywała premier Beata Szydło. Wspólnie z ministrem sprawiedliwości Zbigniewem Ziobro przedstawiła proponowane przepisy zapobiegające nadużyciom w egzekucji komorniczej. Nadużycia te niejednokrotnie narażały niewinnych obywateli na niezasłużone straty i bulwersowały opinię publiczną.

Ważną zmianą zawartą w projekcie, jak poinformował minister, jest zobligowanie komorników do tego, by osobom, wobec których wykonują swoje czynności, wręczali formularze odwołania od komorniczych decyzji.

Istotne zmiany dotyczą również nadzoru nad komornikami. Zgodnie z projektem, zostanie on powierzony także sądom rejonowym, które na miejscu, bez konieczności odwoływania się do Ministra Sprawiedliwości, będą miały obowiązek – w przypadku uzasadnionych skarg – wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciw nierzetelnemu komornikowi. Jeśli sędzia tego zaniecha, sam narazi się na dyscyplinarne konsekwencje.

Minister przypomniał, że sądy, na mocy obowiązujących przepisów, już dziś zobligowane są do usuwania uchybień popełnionych przez komornika.

Projekt nowej ustawy o komornikach sądowych, co również jest nowością, wprowadza zasadę, że komornicy mają działać osobiście i osobiście ponosić konsekwencje za swoje działania.

Zaznaczył, że zależy mu również na przywróceniu szacunku i społecznego zaufania do komorników. Ma temu służyć nakaz składania przez nich oświadczeń majątkowych. Istnieje on już dzisiaj, ale nowe przepisy wyraźnie sprecyzują ten obowiązek, uniemożliwiając omijanie go. Ponadto komornicy nie będą mogli, w takim zakresie jak dziś, prowadzić działalności gospodarczej, ani podejmować dodatkowej pracy – poza naukową i dydaktyczną. Do kontroli ich dochodów zostaną włączone Urzędy Skarbowe, co pozwoli na skuteczny nadzór i wykrywanie ewentualnych nieprawidłowości.

Minister zapowiedział eliminowanie z zawodu komorników, którzy nie mają odpowiednich kwalifikacji. Wprowadzona będzie zasada, że komornikami mogą być jedynie prawnicy. Pozostali będą musieli uzupełnić wykształcenie (w ciągu 7 lat od 1 stycznia roku następującego po dniu wejścia w życie ustawy), albo odejść z zawodu. ■

ZMIANY PRAWNE

Zmiany w oświacie

Ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw przewiduje m.in.: zniesienie od roku szkolnego 2016/2017 obowiązkowego sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku szkoły podstawowej.

Począwszy od roku szkolnego 2017/2018 Centralna Komisja Egzaminacyjna będzie udostępniać szkołom testy diagnostyczne, z których każda szkoła będzie mogła skorzystać w celu wstępnej oceny poziomu wiadomości i umiejętności uczniów rozpoczynających gimnazjum. Zgodnie z ustawą, od 2017 r. zdający przystępujący do części pisemnej egzaminu maturalnego i części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie będą mieli możliwość odwołania się od wyników do niezależnego Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, działającego przy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Nowelizacja umożliwia też wykonywanie fotografii swojej pracy egzaminacyjnej podczas dokonywania wglądu (dotyczy egzaminu gimnazjalnego, maturalnego oraz potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie). W przypadku gimnazjalistów przepis ten wejdzie w życie w roku szkolnym 2016/2017, a w przypadku maturzystów i osób zdających egzaminy zawodowe już w obecnym roku szkolnym 2015/2016. Ponadto ustawa m.in. nakłada na dyrektorów okręgowych komisji egzaminacyjnych obowiązek wyznaczania do weryfikacji prac innych egzaminatorów niż tych, którzy pracę sprawdzali i oceniali. Kolejna zmiana, która znalazła się w ustawie dotyczy zasad zakupu przez dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów podręczników i materiałów edukacyjnych do nauki nowożytnych języków obcych. W przypadku, gdy w kolejnym roku lub latach zostanie stwierdzone niedopasowanie zakupionych już podręczników lub materiałów do stopnia zaawansowania znajomości tego języka przez uczniów, koszt zakupu nowych podręczników i materiałów będzie refundowany do wysokości 25 zł na ucznia.

Przyjęta nowelizacja dotyczy również do zasad określania kwot oświatowej subwencji dla jednostek samorządu terytorialnego oraz zasad przyznawania tych dotacji przez organy samorządu dla poszczególnych kategorii podmiotów oświatowych.

Ponadto wprowadzono zmiany w przepisach dotyczących zasad wyboru na stanowiska dyrektorów placówek oświatowych.

Podsumowując wnioski z debat publicznych, MEN przygotowuje też dalsze zmiany w polskim systemie edukacji.

Minister Edukacji Narodowej podpisała w piątek 17 czerwca dwa rozporządzenia dotyczące podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego:

- rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół,
- rozporządzenie zmieniające rozporządzenie zmieniające w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Z kolei nowy druk zaświadczenia dla absolwentów szkół ponadpodstawowych, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego, określenie informacji o ocenie opisowej i możliwość zmiany przez dyrektora imienia i nazwiska ucznia w dokumentacji przebiegu nauczania na podstawie odpisu aktu urodzenia – to niektóre ze zmian wynikających z nowych przepisów w zakresie świadectw, dyplomów państwowych i druków szkolnych. W ramach rozporządzenia wprowadzono także m.in. nowy odrębny wzór legitymacji dla uczniów szkół policealnych oraz słuchaczy szkół dla dorosłych, aby skreślony z listy uczeń lub słuchacz nie mógł korzystać z ulg ustawowych przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego lub autobusowego. ■

PODSTAWOWE OBOWIĄZKI NAŁOŻONE NA DORADCĘ PODATKOWEGO PRZEPISAMI POLSKIEJ USTAWY O DORADZTWIE PODATKOWYM

Zgodnie z art. 36 ustawy o doradztwie podatkowym (dalej „udp") doradca podatkowy obowiązany jest w szczególności:

- postępować zgodnie z przepisami prawa, ze złożonym ślubowaniem i z zasadami etyki zawodowej,
- stale podnosić swoje kwalifikacje,
- regularnie opłacać składkę członkowską.
- Rota ślubowania ma następujące brzmienie: „Przyrzekam, że jako doradca podatkowy będę wykonywać ten zawód kierując się dobrem swoich klientów, z całą sumiennością i rzetelnością, zgodnie z prawem, wiedzą i zasadami etyki zawodowej. Poznane w związku z wykonywaniem zawodu fakty i informacje zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.".

Do podstawowych obowiązków nałożonych na doradcę podatkowego przepisami polskiej ustawy o doradztwie podatkowym należy też:

- przestrzeganie tajemnicy zawodowej (art. 37 udp oraz zasady etyki),
- przechowywanie dokumentów związanych z wykonywanym zawodem (art. 39 udp),
- obowiązkowe ubezpieczenie OC za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 udp. (art. 44 i nast. udp),
- przestrzeganie zakazów przewidzianych przez ustawę o doradztwie podatkowym i prawo korporacyjne,
- obowiązek umieszczania na wszystkich pismach sporządzonych w związku z wykonywaniem doradztwa podatkowego firmy (nazwy), pod jaką doradztwo to wykonuje, oraz miejsca jego wykonywania, podpisu oraz numeru wpisu na listę doradców podatkowych (art. 40 udp),
- obowiązkowa przynależność doradców podatkowych do Krajowej Izby Doradców Podatkowych (art. 47 udp i obowiązki zawiadamiania KRDP np. o zmianach danych).

Zasady etyki stanowią zespół norm etycznych, które obowiązują doradców podatkowych.
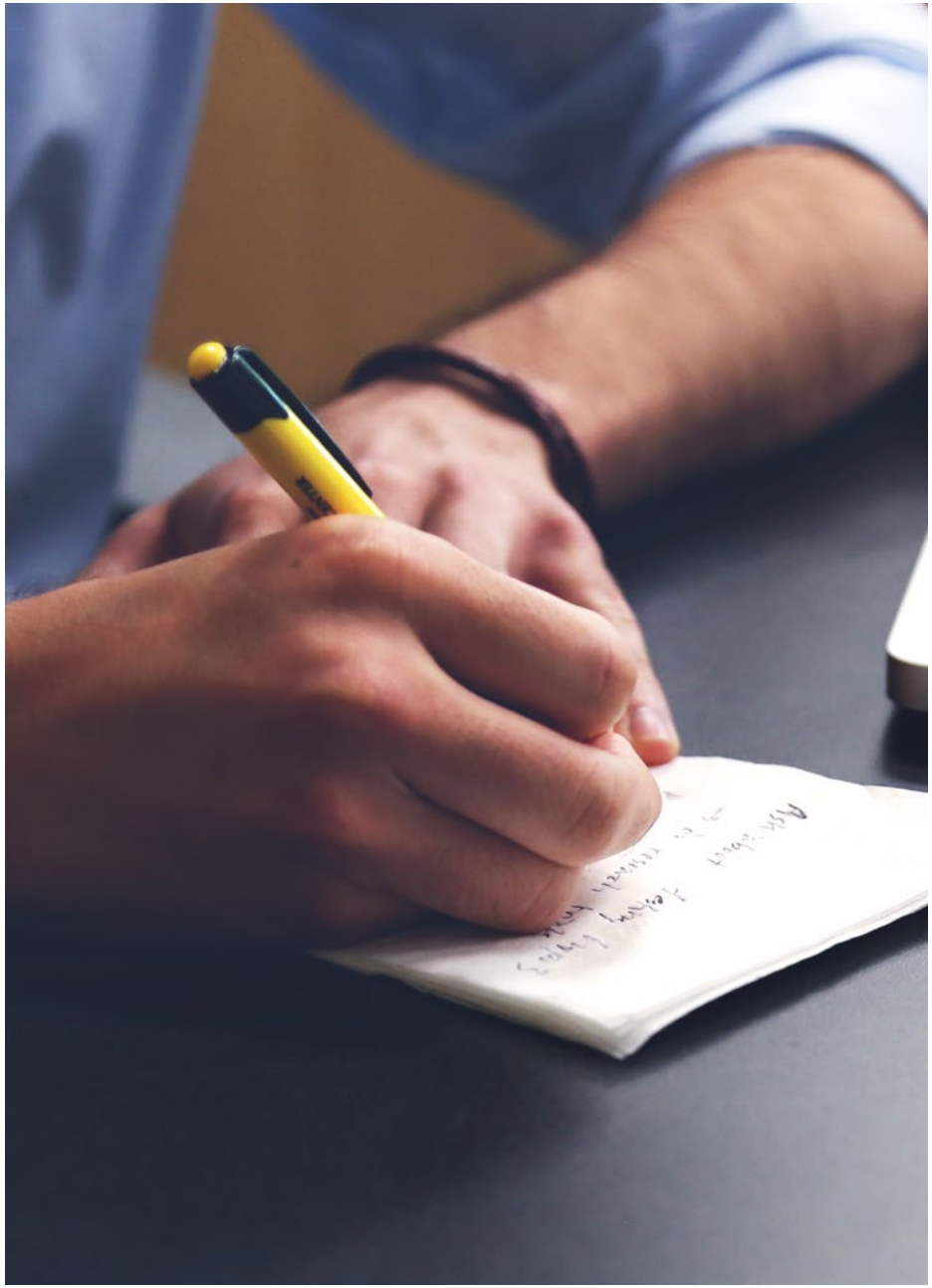
Naruszenie udp lub zasad etyki przez doradcę podatkowego jest podstawą do pociągnięcia go do odpowiedzialności dyscyplinarnej.